Taksa plaćena u gotovu

SELJAČKA OMLADINA

SADRŽAJ

„Seljačka Omladina"

mjesečnik hrvatski
mjesečnik katolički,
mjesečnik seljački.

Izdavač je »Seljačke Omladne« Hrvatska Katolička Akcija, koju vodi u zagrebačkoj nadbiskupiji mladi nadbiskup koadjutor preuzvišeni g. dr. Alojzije Stepinac.

»Seljačkoj omladini« ne lebdi, kao ni Hrvatskoj Katoličkoj Akciji, pred očima nikakav stranački ni politički cilj. Ona će uvijek poštivati ono hrvatsko narodno vodstvo, koje si sam hrvatski narod izabere.

U »Seljačku Omladinu« mogu gledati s pouzdanjem svi hrvatski narodni slojevi, a osobito hrvatski katolički seljaci, jer će taj časopis biti

najbolji suradnik roditelja,
najbolji pomoćnik dušobrižničkog svećenstva,
najsuvremeniji širitelj suvremene prosvjete

U »Seljačkoj Omladini« surađivat će iskusni hrvatski pisci, bili oni seljaci ili školovani ljudi. Oni će kraćim člancima, raspravama, pjesmama, pripovijetkama, bilješkama, zagonetkama, pitalicama, dopisima, izvještajima i drugim načinom pisanja služiti onomu velikom preporodnomu pokretu, koji je pomoću naročitog tipa staleških organizacija zahvatio osobito seljačku katoličku omladinu u Evropi.

»Seljačkom Omladinom« dobivaju hrvatske seljačke obitelji jeftin i svestran mjesečnik, koji će pratiti sva duhovna strujanja u hrvatskoj domovini i u velikom kulturnom svijetu, a kod toga će ići uvijek

za pobijanjem svih protukatoličkih nauka,
za poštivanjem hrvatskih narodnih i vjerskih svetinja
i za jačanjem ponosnoga seljačkoga staleža.

»Seljačka Omladina« poziva sve prijatelje hrvatske katoličke prosvjete na selu, da je pomognu svaki prema svojoj mogućnosti

sakupljanjem pretplatnika,
poučnom i zabavnom suradnjom,
slanjem izvještaja i fotografija.

List izlazi dvanaest puta na godinu, pretplata na nj iznosi za seljake 24 dinara, a za ostale 36 Din dok se pojedini brojevi zasada mogu dobiti po 2 dnara.

Svi se dopisi i novčane pošiljke šalju na adresu:

ZAGREB, »SELJAČKA OMLADINA«
Kaptol, Nadbiskupski dvor, Nadbiskupska kancelarija H. K. Akcije

SELJAČKA OMLADINA

ČASOPIS ZA VJERSKI, PROSVJETNI I SOCIJALNI ŽIVOT I RAD
HRVATSKE SELJAČKE KATOLIČKE OMLADINE

BR. 1 LISTOPAD 1937 GOD. I

VJERNI HRVATSKOJ GRUDI I DJEDOVSKOJ ČASTI

RIJEČ PREUZV. G. DRA ALOJZIJA STEPINCA HRVATSKOJ SELJAČKOJ OMLADINI

Nije čudo, što se mnogi evropski državnici tuže, da njihovo seljaštvo previše bježi s rođene seljačke grude. Ta se nezdrava pojava vidi ne samo u Francuskoj, Njemačkoj, Italiji, Španjolskoj, Rusiji, nego donekle i u hrvatskim krajevima.

Bijeg je seljaštva s rođene grude donekle u uskoj vezi sa slabljenjem kršćanske vjere kod mnogih naroda. S jedne strane kapitalističko zarobljivanje svih siromašnih i manje imućnih ljudi, a s druge strane komunističko propovijedanje tako zvane »diktature proletarijata« dovodi do toga, da i neki seljaci počinju prezirati ili manje cijeniti svoj seljački stalež. U povodu toga mnogi seljački mladići i djevojke, kada imadu odabirati konačno svoje zvanje, vole radije prihvatiti i najneznatnije namještenje u gradu, samo da se riješe pluga i motike.

Na taj se način drma kod mnogih evropskih naroda ne samo njihov seljački stalež, nego i čitava njihova domovina.

Katolička Akcija mora zato da se bori također protiv neopravdanog bijega od pluga i motike. Ona je pozvana da sa svoje strane u evropskim narodima sačuva ili, gdje je to potrebito, ponovno učvrsti ćudoredne temelje seljačkoga staleža i da na taj način spase ponajčvršće stupove u zgradi evropske kulture.

Oni stari narodi, koji su pokazali najveću životnu snagu, znali su također cijeniti seljački ili ratarski stalež. Rimski poganski pjesnik Vergilije spjevao je čitavu knjigu pjesama s naslovom »Georgike« ili »Ratarke«. U toj knjizi pjeva on: »O, sretnih li previše ratara, kad bi poznavali svoja dobra!« A Vergilijev pjesnički drug Horacije također je proslavio na više mjesta ratarsko zvanje. Među ostalim uskliknuo je i ovako: »Blažen onaj, koji daleko od trgovačkih poslova poput staroga roda smrtnika obrađuje očinske njive svojim volovima!«

Kada se rušilo golemo rimsko carstvo, svi su evropski narodi bili zapali u veliko komešanje. Osobito su mnogi slavenski i germanski narodi ostavili svoju zemlju tražeći na ruševinama rim-

skoga carstva novu domovinu. Ljudi su se bili otkinuli od obrađivanja zemlje. Veću je cijenu dobio mač i rat nego rad i mir.

Tu je zametak mnogim kasnijim evropskim nevoljama, a osobito kmetstvu. Ratari, koji su otišli iz svoje stare domovine pod vodstvom odvažnih vojskovođa, izgubili su kao vojnici svoju samostalnost. Kada bi se naselili u kojem novom kraju, proglasili bi njihovi kraljevi i knezovi svu zemlju svojim neograničenim vlasništvom, koje su oni onda dijelili svojim podanicima kao kmetska naselja. Počelo se bilo nanovo širiti i pravo ropstvo, koje je bilo upropastilo staru rimsku državu.

U to teško doba, kada su se mnogi moćni narodi javljali i iščezavali s lica zemlje, dolazi Crkva kao spasiteljica svih onih, koji su htjeli poslušati njezin glas. Crkva privezuje narode uz stalne domovine, diže vrijednost radu, naglašuje čast svh staleža. Sveti oci propovijedaju mir, udaraju na nepravdu i naučavaju ne samo molitvu, nego i pravednu diobu rada i zemaljskih dobara. Crkva traži od svih miran život i obustavljanje svih nepravda među narodima.

Sveti Augustin u svojem veličanstvenom djelu »O Božjoj državi« veli:

»Ne može se utvrditi blagostanje među ljudima, koji neprekidno, u ratnim nedaćama i u prolijevanju građanske ili makar i neprijateljske, ali ipak čovječanske krvi, provode život u tmurnoj tjeskobi i krvoločnoj pohlepi, tako da se postizava neka staklena sreća, koja nestalno blista, a čovjek se tjeskobno boji za nju, da će se iznenada razbiti.«

Isti taj sveti Augustin u istom svojem djelu »O Božjoj državi« imajući pred očima tadašnji evropski metež, piše:

»Ako se dakle ukloni pravednost, šta su države drugo, nego velike razbojničke rulje? Jer šta su drugo i razbojničke rulje, nego malene države? I one su čete ljudi, vodi ih zapovijedanje jednoga predvodnika, povezane su međusobno poput društva, i dijele plijen po međusobnom sporazumu. Kada ta nevolja (naime razbojnička rulja) pristupanjem očajalih ljudi tako naraste, da se nastani po utvrđenim mjestima, da osniva naselja, zauzima gradove, podvrgava narode, tada poprima posve očigledno ime države, a to joj ime podjeljuje postignuta nekažnjivost, a ne odricanje od grabežljivosti. Jer lijepo je to i istinito rekao jedan uhvaćeni gusar Aleksandru Velikomu. Kada ga je naime taj kralj pitao, šta on to sebi utvara, da se usuđuje činiti nesigurnim more, tada je on odgovorio otvorno i prkosno: »Isto što utvaraš i ti sebi, da se usuđuješ činiti nesigurnom zemlju; ali jer ja to činim s malenom lađom, zato me nazivaju razbojnikom, a tebe zovu inperatorom, jer to činiš s velikim brodovljem«.

Ovako je naučavala evropske narode i sveta Crkva. Nije ona gledala ni u državama ni u narodima nikakve kumire, nego je svima navieštala obveznost ćudorednosti.

OSNIVAČ HRVATSKIH SKOM-ova PREUZV. G. DR. ALOJZIJE STEPINAC

Neki narodi nijesu poslušali glasa svoje Majke Crkve, zato su bili istrebljeni s lica zemlje kao razbojničke rulje. Povijest je zabilježila, da je ta nesreća snašla Hune, Avare, Vandale, Istočne Gote, Zapadne Gote, Ante, Herule, Kumane i mnoge druge narode.

Oni, koji ne će da priznadu zasluge katoličke Crkve za opstanak i održanje hrvatskoga naroda, neka pomisle samo na to, da su i Hrvati bili zahvaćeni općim valom seobe naroda. I oni su bili ostavili plug i motiku, te su se dali na ratničko putovanje od sjevera prema jugu. Ne znamo, kako je dugo trajalo to putovanje, ali znademo vrlo dobro, da je bilo strahovito teško priviknuti nanovo na mirni ratarski život jedan narod, koji je zamijenio jednom plug i motiku mačem i kopljem.

Kod Hrvata su izvršili tu veliku promjenu Sveti Oci pape, koji su od Hrvata ratnika i osvajača načinili ponovno Hrvate ratare i branitelje stalne domovine. Ili moramo priznati barem to, da su pape osigurali Hrvatima mir i red. Toliko spominjane stare pravice hrvatskoga seljaštva bile su utvrđene onim časom, kada su Hrvati načinili ugovor sa Svetim Ocem papom, da ne će provaljivati u tuđe zemlje, nego će vaditi mač iz korica samo onda, kada bude trebalo da brane svoju domovinu.

U cijeloj Evropi, pa tako i u novoj Hrvatskoj radili su tada kao glavni nosioci nove kršćanske prosvjete redovnici benediktinci, koji su se držali načela: Moli i radi. Danas i mnogi katolici zaboravljaju zasluge tih divnih Božjih radnika, o kojima povjesničar Weber piše:

»Redovnici su bili tješitelji, savjetnici i pomoćnici u svim prilikama i u svim staležima. Smisao za dobrotvornost i gostoljubivost bijahu u svako vrijeme najljepše osobine samostanskih udruženja. U redovnicima je ropstvo našlo najžešće protivnike, oni su proglasili sužanjstvo ponizivanjem čovječanstva, koje je Krist otkupio, te su ubrajali otkupljivanje robova među najzaslužnija djela. Samostani su učinili poučavanje neodraslih i neiskusnih svojom dužnošću. Benediktinci su čuvali spomenike staroga vijeka za ljepša vremena, činili pustinje plodnima i obraćali narode.«

A protestant Herder priznaje:

»Isto se tako ne da tajiti, da su u vremenima opće nesigurnosti hramovi i samostani bili sveta utočišta također tihe marljivosti i trgovine, poljodjelstva, umjetnosti i obrta. Svećenici su osnivali sajmove i osiguravali su mir . . . Božjim mirom . . . Redovnici su se svojim i tuđim rukama bavili zanemarenim obrađivanjem zemlje.«

Odgojeni u školi kršćanskih načela, živjeli su hrvatski ratari od sedmoga i osmoga vijeka pa sve do danas ne samo za ovaj svijet, nego i za vječnost. Mučenička povijest Hrvata jest u prvom redu mučenička povijest hrvatskih seljaka. Oni su svojim držanjem u najtežim časovima povijesti očevidno dokazali da je vjera i duša glavni sadržaj života, a ne uživanje i materija, kako uči marksizam.

Za svetost su se borili i svetost su postizavali ne samo hrvatski svećenici bl. Augustin Kažotić, bl. Nikola Tavilić, bl. Marko Križevčanin, nego i mnogi hrvatski ratari. Bl. Gracija iz Mula kraj Kotora bio je do svoje tridesete godine težak i mornar, a i kasnije se u augustinskom Redu bavio težačkim i drugim ručnim poslovima tako, da ga možemo držati neke vrste hrvatskim svetim Izidorom.

Hrvatska Katolička Akcija, u kojoj seljačka omladina imade svoju samostalnu stalešku organizaciju, ide i za tim, da pomoću tako zvanih SKOM-ova i SKOM-ki odgaja seljačke mladiće i djevojke, koji ne će bježati s rođene grude, kada nešto nauče, nego će u svojem seljačkom staležu, ostajući vjerni plugu i motiki, biti dostojni nasljednici onih hrvatskih ratara, na koje se može najbolje primijeniti riječ svetoga apostola Pavla: »I nijesmo ni od koga jeli kruh, nego u radu i naporu, radeći danju i noću« (2 Sol. 3, 8).

Hrvatski seljački katolički mladići i djevojke!

Budite ponosni svojim seljačkim staležem, jer je od Boga kao i oni najviši. Ali budite i ponizni, jer ništa nemamo, što nismo primili od Boga. U kreposnom, bogobojaznom, radinom seljaštvu najčvršća je kula proti razornom boljševizmu koji nas hoće lišiti i hrvatskog imena i domovine i vjere.

Dr. ALOJZIJE STEPINAC
nadbiskup koadjutor

Molitva francuskih skomaša (žasista)

Gospodine Isuse, koji si se udostojao živjeti do svoje tridesete godine u siromašnom naselju našim mirnim i radinim životom, daj nam, da radimo s tobom, da molimo po tebi, da u tebi ljubimo svoju obitelj, svoje selo i svu našu braću seljake.

Oslobodi nas zauvijek straha pred ljudima i kukavičluka, svakog zla i grijeha.

Neka tvoj božanski život bude i ostane i u našim dušama.

Neka nas tvoja milost pomogne, da radimo u miru za slogu svih u svojem selu.

Učvrsti u srcima svojih boraca volju za obraćenje naše braće.

Stavi, Isuse, u srce naših seljačkih sestara pravi skomaški (žasistički) duh; daj nam, da budemo jedinstveni u jednoj jedinoj težnji, da osnivamo ognjišta, koja će nastati pravim kršćanima našu Hrvatsku, (Francusku), a svecima tvoj raj. Amen.

Hrvatski skomaši i skomašice! Vi morate biti osvajači hrvatskih seljačkh srdaca! Prvi korak ćete najlakše učiniti sa »Seljačkom Omladinom.« Dajte je svakome u ruke, tko hoće da je čita.

Staleške omladinske organizacije

Sveti otac papa Pijo jedanaesti napisao je u glasovitom svom svečanom pismu (enciklici), koje je uputio cijelom svijetu, a koje se zove po prve dvije riječi, kojima se počinje, »Cetrdesete godine« (Quadragesimo anno): »Prvi i najbliži apostoli radnika treba da budu radnici.«

Ova je tvrdnja Svetog Oca napisana u jednom od najvažnijih pisama, što su ih ikada Sveti Oci pape uputili svijetu, jer se u tom pismu iznosi crkvena nauka o rješenju socijalnog (društvenog) pitanja, koje je tako goruće u današnjim vremenima, da prijeti propašću društvenog poretka uopće kao i padanjem svih društvenih slojeva (a osobito seljaka i radnika) u ropstvo ili kapitalista, koji zgrću bogatstvo na račun siromašnih, ili komunista, koji hoće, da sve postane državno, i tvornice, u kojima rade radnici, i polja, pašnjaci livade i kuće seljaka, i obitelji svih ljudi, a državu bi zaposjeli komunisti, pa bi došlo do toga, da većina ne bi imala ništa, a samo bi neznatna manjina ljudi pasjedovala sve.

Prema istom načelu, na kojem se osnivaju riječi o apostolskom radu među radnicima, izdao je Sveti Otac papa i upute o apostolatu među seljacima, tražeći da u Kat. Akciji prvi i najbliži apostoli seljaka budu sami seljaci. A razumije se samo po sebi, da i drugi staleži i zvanja imadu biti organizirani na istom načelu. Prema tomu i đaci moraju biti organzirani u svojim đačkim udruženjima.

Upute Svetoga Oca pape o apostolatu pojedinih saleža i zvanja u prvom redu među pripadnicima svoje društvene okoline nijesu ostale samo puste riječi ili fraze. Te je upute odmah shvatio cijeli katolički svijet znajući, da one znače plameni poziv na obnovu svih staleža i zvanja u Kristu, a po staležima i zvanjima obnovu cjelokupnoga društvenoga poretka. Danas već katolici cijeloga svijeta provode te upute kao najsvetiju zapovijed.

Već od prilike pred kojih 12 godina započeo je u Belgiji poznati kanonik Kardijn (Cardyjn) organizirati na nov i posve naročit način mlade radnike u posebna radnička katolička društva, a u okviru strogo izvanstranačke i nadstranačke katoličke akcije. Cilj je tim radničkim omladinskim organizacijama, da osvoje belgijsko radništvo za Krista, od kojega se ono u velikoj većini stalo udaljivati pod utjecajem socijalista i komunista, koji se drže bezbožne nauke židova Karla Marksa. Načelo je te staleške omladinske organizacije da sami radnici među radnicima vrše apostolat (t. j. da revnuju za Božju stvar među drugima). Organizacija je provela sintezu spoj dvaju organizacijskih načela, koja su se dotada u katoličkim redovima smatrala teško spojivima u jednoj jedinstvenoj organizaciji, a ta su načela: organizacija i odgoj elite (t. j. izabranika, ponajboljih članova) i organizacija mase (mnoštva ostalih članova). Baš uspjeh belgijske staleške katoličke radničke omladine, koja se naziva još i žosistička, po prvim slovima od tri riječi (Jeunesse ouvrière catholique; tri prva slova J. O. C. — čitaj ženès — uvrièr katolik — ŽOC) leži na sretnoj sintezi (spoju) organizirane elite (izabranika) i mase (mnoštva). Svaka omladniska radnička organizacija ima svoje prvoborce, pobornike, koji se regrutiraju iz najboljih, najbistrijih, najprosvjetljenijih i najpobožnijih članova, koji svojom radinošću, požrtvovnošću, znanjem i pobožnošću rade za napredak društva, iznutra ga učvršćuju, a prema vani osvajaju što veći broj simpatizera i članova s naročitim ciljem, što je vrlo važno zapamtiti, jer je to tajna žosističkog gibanja u Belgiji, da radnici djeluju u pravcu **obnove radničke okoline** u Kristu. Nikada se ne ide za tim, da se radnik istrgne iz svoga staleža, iz svoje okoline da se izolira (osami) u svom katoličkom društvu, da postane nekim čudovištem, koji će se kloniti svojih drugova, i koji će stajati bespomoćno u svom okolišu, u kojem je primoran da živi, te se prirodno osjetiti nezadovoljnim ili sa samom organizacijom ili pak sa svojim zvanjem i postati duhovnim tuđincem u svom staležu i svojoj okolini zbog pripadnosti katoličkom društvu, koje je u golemoj većini zazorno sadašnjem protucrkvenom i protukršćanskom duhu, koji je poplavio radnički stalež. Nova mladost okupljena u novim radničkim katoličkm staleškim omladinskim organizacijama donijela je novi način rada. novo oduševljenje izgrađujući solidnim radom u društvima borce za osvajanje svoje okoline i njezine obnove u Kristu. Ta je organizacija u Belgiji tako napredovala, da je kroz 10 godina rada brojila preko 100.000 članova mladih radnika. Isto tako broji oko 80.000 članica mladih radnica. I to su sve uglavnom aktivni (radišni) članovi i članice, apostoli svoga staleža, mladi, borbeni, prosvijetljeni apostoli i revnitelji Božje stvari i usrećitelji svoga radničkog zvanja. Njihov rad i na vjersko-duhovnom polju i na prosvjetnom polju (vrlo jaka štampa), a osobito na staleško-socijalnim (društvenom) polju je golem. Uspjesi veliki. Nedavno su u Bruxellesu (Briselu) izgradili žasisti svoj dom za nezaposlene svoje članove mlade radnike. To je trokatna palača 50 metara duga, a 50 metara široka. Na pročeju se izdiže kip mladog belgijskog radnika, kako ponosno diže u vis križ, znak Otkupljenja, Pravde i Slobode.

Iz Belgije se stao katolički omladinski staleški pokret radničke omladine kao val širiti katoličkom Evropom Osobit je odjek našao u Francuskoj, gdje već ima 80.000 članova žosista Na nedavnom ih se kongresu u Parizu pred 2 mjeseca sakupilo 70.000 mladih katoličkih radnika iz svih krajeva Francuske, gdje je radništvo, kao rijetko gdje rastrovano bezbožnim komunizmom i socijalizmom. Mlade katoličke radnice u Francuskoj broje na desetke hi-

ljada članica. Isto tako omladinski radnički pokret na staleškom temelju prodro je već u Nizozemsku, Luksemburg, Švicarsku, Portugalsku, Španjolsku, Kanadu, a i kod nas u Hrvatsku (Katolička Radnička omladina — KROM)

Uporedo s katoličkim omladinskim staleškim organizacijama stale su se osnivati staleške omladinske organizacije za mlade seljake. Opet se započelo u Belgiji u okviru najjače i najbolje organizirane gospodarske seljačke organizacije na svijetu »Boerenbond«. »Boerenbond« hrvatski znači »Seljački Savez« a stoji strogo na katoličkom temelju. U nj se može učlaniti samo obitelj, odnosno glava obitelji; učlanjeno je već 120.000 belgijskih katoličkih seljačkih porodica. Značaj toga Saveza je veći i opsežniji nego li je zadrugarski, jer je to ujedno i prosvjetna, donekle vjersko-odgojna i socijalno-staleška organizacija belgijskih katoličkih seljaka. »Boerebond« zapravo čuva belgijsko seljaštvo od propasti, jer ne smije se zaboraviti, da je u Belgiji industrija jaka, tako da preko 70 posto cjelokupnog pučanstva živi od rada u tvornicama, a samo oko 19 posto od ratarstva. Kod nas je Hrvata n. pr. posve obratan slučaj, jer oko 80 posto pučanstva živi od ratarstva, a tek 20 posto od rada u tvornicama i u ostalim gradskim zvanjima. U okviru dakle toga »Boerenbonda« osnovane su posebne seljačke katoličke omladinske organizacije, koje su poput radničke katoličke omladinske organizacije osnovane čisto na staleškom temelju. Svrha je tim društvima obnova seljačkoga staleža u Kristu preko samih seljaka. U tu svrhu se služi i seljačka omladinska staleška organizacija novim metodama (načinima) rada, a ti su:

1.) Organizacijsko uređenje staleških seljačkih katoličkih omladinskih organizacija na temelju načela elite (izabranika) i mase (mnoštva). Dakle društvo mora počivati na odgojenim prvoborcima ili kako se kod nas kaže pobornicima, koji će utjecati svojim radom na ostale. Odgoj pak prvoboraca odnosno pobornika zahtijeva dug, žilav, solidan, (a ne frazerski i bučan) rad u društvima. Ti se uspjesi žanju u tišini, temelji se polažu na solidno tlo iskustva, samozataje, žrtve, ustrajnosti, intelektualnog rada i temeljitog staleškoga kulturnoga i duhovnog studija i odgoja. Ništa nije veći neprijatelj takovoga solidnog rada od nestrpljive i neozbiljne užurbanosti za brojem i brzim površnim vanjskim »uspjesima« a osobito kad se sva energija troši u takve »uspjehe«.

2. Sav odgoj u pojedinim ograncima seljačkih omladinskih staleških katoličkih organizacija ide za svestranim upoznavanjem okoline, u kojoj živi seljački stalež, a to je selo sa svim svojim odnosima bilo obiteljskim, bilo vjerskim bilo prosvjenim, bilo socijalnim. Ispituje se djelatnost raznih protuseljačkih i protukršćanskih struja, koje prodiru na selo (n. pr. komunizam). Ispituje se i upoznaje život i stanje omladine u duhovnom i u materijalnom

pogledu. Temeljito upoznavanje okoline u kojoj radi staleška seljačka, katolička omladinska organizacija, je prvi preduvjet njezina rada prema vani.

3.) Treća i glavna metoda rada jest ujedno i ispunjenje glavne svrhe društva, a to je neumorni žilavi i potanko prema nacrtu smišljeni rad na obnovi u Kristu seljačkog svijeta, odnosno cjelokupnog seljačkog staleža i okoline, u kojoj taj stalež živi (sela). Ova glavna metoda, sva je uperena u nesuzdržljivom naletu u osvajanju sela i seljačkog staleža za Krista. Ona se razgranjuje u niz mnogobrojnih žilavih, solidnih i smišljenih akcija propagandističke, socijalne, vjerske, prosvjetne i gospodarske naravi. Sve te akcije imaju bitno odgojnu ulogu.

Belgijska seljačka katolička omladina ili žasisti (Jeunesse Agricole Catholique — JAC. čitaj ženes agrikòl katolik — ŽAK; — ŽAK je kratica od tri prva slova navedenih riječi, kao što je kod nas Hrvata — SKOM kratica, koja nastaje, kad se od riječi Seljačka Katolička Omladina uzmu od prve dvije riječi po jedno slovo dakle S i K; a od treće riječi dva slova, dakle OM, skupa SKOM), broji već oko 40.000 članova, a isto toliko i ženske seljačke omladinske organizacije broje više desetaka hiljada članova. Imaju jaku štampu, koja je vrlo raširena. Ova staleška (seljačka) omladinska organizacija mnogo je donijela i duhovne i prosvjetne i društvene i gospodarske koristi za belgijsko seljaštvo osobito za odgoj svijesti i staleškog ponosa seljačke omladine. Poslije navedenih riječi iz pisma Sv. Oca Pape, kako su potrebne baš seljačke omladinske organizacije na staleškom temelju, ta se organizacija stala naglo širiti po čitavom katoličkom svijetu, osobito pak u posljednje vrijeme u Francuskoj. Ta je organizacija uvedena već u 83 od 87 biskupija, broji oko 1500 podružnica i oko 20.000 članova. Njihov kalendar se raspačava u 120.000 primjeraka. Njihov ilustrovani časopis u 100.000 primjeraka. List za pobornike štampa se u 15.000 prmjeraka, a novine u 50.000 primjeraka. Seljačka ženska katolička omladina u Francuskoj broji već preko 10.000 članica. Njihov list »Seljačka ženska omladina« štampa se u 76.000 primjeraka.

Potrebno je naglasiti, da seljačka omladinska staleška katolička organizacija prodire i u druge zemlje. Zanimljivo je, da se pri uvođenju ove nove organizacije i njezinih suvremenih i posebnih načina rada i organizacijskog uređenja svugdje počelo posve iznova, a dotadanje su - čestoput i vrlo zaslužne omladinske organizacije ostavljene po strani. To nije učinjeno ni iz kakovog hira, nego zbog toga, što je to bilo ptrebno. Jer staro se ne može prilagoditi posve novom duhu staleške organizacije. Preko staleških omladinskih organizacija (postoje seljačke, radničke, građanske i đačke) pro vodi se i jedinstvo u katoličkim omladinskim redovima, jer se ne

može ni zamisliti, da bi mogle postojati dvije recimo staleške organizacije koje bi se na terenu pobijale. To bi bio nesmisao. Isto tako je bitno, da staleške omladinske organizacije budu stvarno i formalno neovisne jedna od druge, iako je potrebna koordinacija (koordinacija je usklađivanje rada pojedinih staleških omladinskih organizacija n. pr. seljačkih, radničkih, građanskih i đačkih u duhu jedinstva i sloge). Tako n. pr. nebi se moglo ni zamisliti, da bi jedan te isti čovjek mogao istovremeno svarno ili formalno organizacijski voditi dvije ili više staleških omladinskih organizacija, jer bi to značilo isto, što i potpuno pomanjkanje svakog poznavanja organizacijske strukture moderne staleške omladinske organizacije Katoličke Akcije, i to bi se prije ili kasnije osvetilo odnosno to ne bi stvarno ni bile staleške organizacije u pravom smislu te riječi.

Na koncu spomenimo, da nova omladinska staleška organizacija prodire i u hrvatska sela. Njezinu je važnost kao i želju Svetog Oca za organiziranje staleških omladinskih društava uvidio mladi nadbiskup koadjutor dr. Alojzije Stepinac, sam seljački sin, koji je od pluga i motike pozvan od Gospodina u svećenički stalež. On je u svojoj golemoj nadbiskupiji zagrebačkj, koja sama broji toliko Hrvata katolika, koliko sve druge hrvatske biskupije skupa počeo iznova s novim omladinskim organizacijama Hrvatske Katoličke Akcije staleškog tipa. Osobito su mu na srcu Katoličke Organizacije Hrvatske Seljačke Katoličke Omladine — (Hrv. SKOM i Hrv. SKOMKA), jer je seljački stalež najbrojniji stalež u hrvatskom narodu. Ove nove staleške i strogo nepolitičke organizacije Hrvatske Katoličke Akcije unatoč poteškoćama, koje im se svijesno i nesvijesno stavljaju s izvjesnih strana uz očiti blagoslov Božji iz dana u dan sve bolje napreduju. Da napreduju vidi se iz brojnih izvještaja o njihovom ustrajnom radu i duhovnom odgoju, koji je nužno tih, kao i iz činjenica da sada dobivaju i svoje posebno seljačko glasilo »Seljačku Omladinu« koje će hiljadama i hiljadama hrvatskih skomaša pomoći pri izgradnji nove katoličke Hrvatske.

Neka dođe što prije Kraljestvo Kristovo u hrvatsko selo i u cijeli hrvatski narod po Hrvatskom SKOMu! Bog s nama, hrvatski skomaši i hrvatske skomašice! Vi ste velika nada katoličke Hrvatske. Budućnost je vaše organizacije sigurna, kao što je sigurno da sunce sja, jer ona je i po duhu i po organizacijskoj strukturi i po metodama rada i po sinovskoj poslušnosti crkvenim poglavarima i organizacijskoj neovisnosti unutar Hrvatske Katoličke Akcije uistinu jedina samostalna neovisna moderna seljačka staleška omladinska organizacija u hrvatskom narodu! A na vama, seljački omladinci i seljačke djevojke, leži glavni dio rada i odgovornosti.

I. Lendić

Seljačka omladina u radu

Nijedna omladina ne počinje tako brzo zasluživati svoj svakidašnji kruh kao seljačka omladina.

Đaci u srednjim i visokim školama uče po dvanaest i više godina, da mogu preuzeti kakvo zvanje. Dječaci i mladići, koji se pripravljaju za kakav zanat, moraju po šest, sedam godina biti šegrti, da istom onda mogu postati pomoćnici kakvoga majstora.

U ratarskom staležu postaju djeca pomoćnici svojim roditeljima odmah poslije svršetka pučke ili osnovne škole. Čim seljačko dijete odloži školske knjige, ono već postaje težakom. Dječaci i djevojčice na selu imadu vrlo malo onoga bezbrižnoga djetinjstva, kada se mogu igrati i živjeti o radu drugih. Život u obitelji primorava njih, da se pripravljaju za pravi rad ili čak da vrše neke korisne poslove već od onoga dana, kada prohodaju. A u dvanaestoj, trinaestoj godini ta su djeca već potpuno korisni članovi društva. Otac ili majka govore ponosno: »Eto do neki smo dan imali đaka, a sada već imamo težaka!«

Naravno, ne mogu ti mali težaci obavljati odmah sve poslove. Nitko im ne će dati u ruke pluga, da oru, ni kose, da idu u kosidbu. Ali njihovi su poslovi već tada često vrlo naporni. Koliko put otac uzima u ruke pilu pa govori svojemu dvanaestgodišnjemu sinu: »Ivane, (ili Marko ili Mato ili kako drugačije), prihvati pilu za jedan kraj, pa ćemo ispiliti ovaj hvat drva!« Grbe se leđa, znoj curi s lica, ali kada mladi težak, koji je pilio ili možda kopao ili sadio, zasjedne za stol s ostalom družinom, on već osjeća, da je donekle postigao ravnopravnost sa starijim članovima obitelji.

Seljački poslovi nijesu tako jednolični kao poslovi ostalih zvanja. Cipelar uvijek pravi jedan posao, učitelj je uvijek zabavljen knjigama, perom i kredom, profesor poučava svake godine iste predmete, svećenik svaki dan služi svetu misu i trajno propovijeda riječ Božju. A seljakovo je zanimanje neprestano puno najraznovrsnijih promjena. Njegov posao zadire pomalo u sva druga zvanja, jer on je ne samo obrađivač svoje rođene grude, nego i tesar i stolar i trgovac. Pa i na samoj rođenoj grudi ili kod kuće drugačiji je posao u jeseni, drugačiji u zimi, drugačiji u proljeću, a drugačiji ljeti. Seljak je i orač i sijač i kosac i mlatac i vinogradar i pčelar i marvogojac i svinjogojac i konjogojac, a u primorskim krajevima i ribar i mornar.

Ženska su zanimanja u seljačkoj kući i izvan kuće također vrlo raznolika. Žena mora biti i kuharica i pekarica i pralja i tkalja i švelja i vezilja i gojiteljica peradi i uz to pomoćnica gotovo u svim muškaračkim poslovima.

Seljak je najsposobniji za tako zvanu autarkiju, ili drugim riječima, on može najlakše da sam sebi bude dovoljan i da zadovoljava

svoje potrebe u gospodarstvu, a velikim dijelom i u prosvjeti. Kada neprijatelj svlada sve druge staleže, seljak može da bude i dalje predstavnik čitavog naroda. Naprotiv, ako je kojemu narodu uništeno seljaštvo, onda se može reći s najvećom sigurnošću, da je nestalo i naroda. Domovina je povezanost svih posjeda i materijalnih i duhovnih vrijednosti, a gdje nema takvih posjeda, nema ni domovine.

Hrvatsko je seljaštvo u najtežim časovima spjevalo i sačuvalo svoje pjesme, koje i danas nalaze priznanje u čitavom kulturnom svijetu. Hrvatsko seljačko vezivo i drugi umjetnički proizvodi sela služe kao temelj čitavim umjetničkim pokretima u hrvatskoj domovini i izvan nje.

Premda sav taj golemi svaralački seljački rad leži u glavnom na muževima i ženama, ipak i mladići i djevojke, pače i dječaci i djevojčice surađuju u njemu. Dio rada hrvatske seljačke omladine u održavanju naše domovine jest razmjerno kud i kamo veći od dijela druge omladine. Nije nikakva uvreda za druge staleže i druga zvanja, kada se kaže, da se na drugu omladinu više troši nego na seljačku, a ipak seljačka omladina proizvodi više dobara od drugih svojih vršnjaka.

Gdje su velike dužnosti, tamo je potrebita i velika ćudoredna snaga.

Hrvatska seljačka omladina ne bi nipošto mogla reći, da na njoj ostaje hrvatski narod, kada se ne bi odlikovala onim vrlinama, koje su se kroz tisuću godina pokazale kao najsnažniji temelj hrvatskoga zemaljskoga blagostanja i ujedno kao najsigurniji zalog vječne sreće. Mladići, koji bi bili psovači, ponoćnjaci, bludnici, napržice, jogunice, svadljivci i bećari, morali bi dovesti u grob svoju obitelj, svoje selo, a možda i čitave krajeve. A na kraju, ne smijemo gledati samo na zemaljske nesreće. Jedan samo smrtni grijeh morao bi nam više potresti dušu nego propast čitavih država.

Pravi seljački rad mora nužno dovoditi do pobožnosti. Čini se doduše u prvi mah, da onaj, tko ima neprestano posla sa zemljom, tko hoda često po kiši i blatu, tko uzgaja stoku i druge domaće životinje, da taj mora malo pomalo prestati da uzdiže pogled prema onomu, što je iznad zemlje. Ali nije tako. Seljak živi više s prirodom razumni Gospodar svega — Bog.

Na taj način postaje vjera seljakova neposrednija i životvornija. Iz duboke pobožnosti mogu onda lakše nicati kreposti, koje daju seljačkomu životu veću čvrstoću i stalnost.

Rad je seljačke omladine težak i često vrlo neugodan. Ali radinost, ustrajnost, pouzdanje u Boga, svestrano prosuđivanje svega novoga, čuvanje staroga, strpljivost, umjerenost, iskrenost i druge nego ijedan drugi stalež. On surađuje s prirodnim silama i često osjeća, da je priroda kud i kamo jača od njega. Ipak on znade i to, da je sama priroda nerazumna i da njezinim zakonima upravlja kreposti čine seljački život ipak vrlo lijepim i punim junaštva, koje pobjeđuje sve neprilike.

Petar Grgec

Razgovor o Evanđelju

Baš o Evanđelju?

O Evanđelju da pišemo u »Seljačkoj omladini«?

Baš o Evanđelju! A evo zašto.

Hrvatski SKOM, hrvatska katolička seljačka omladina ima samo jednog, vrhovnog, vječnog, vođu. To je Isus Krist.

Vi ćete, dragi seljački omladinci, samo uz jedan uvjet izvršiti velike zadatke, koje danas na vas stavlja vaša vlastita budućnost, vaša obitelj, vaše društvo Hrvatski SKOM, vaše selo i seljački stalež, sav hrvatski narod, ako vaša glava, vaš vođa bude Gospodin Isus Krist.

Ali kod toga na jedno ne smijete zaboraviti. Ako ste tvrdo odlučili, ako ipak hoćete neopozivo poći za svojim Vođom, treba da ga l j u b i t e. A ljubiti ga ne ćete, ako ga ne p o z n a t e. Skom i Skomka, ako ne poznajete Isusa Krista, ne će ga ni ljubiti.

Zar ne, da je to svakomu jasno? Pođimo dakle dalje. Što iz toga slijedi?

Evanđelje u ruke!

Da, Evanđelje. Ta nije li Evanđelje Kristov životopis? I još kakav. Sam Duh Sveti je vodio pera, koja su pisala Evanđelja. A i ljudi, koji su ih pisali, bili su veliki sveci, velikani na djelu, koji su svojom krvlju i životima posvjedočili istinitost Evanđelja i svoju ljubav prema Kristu.

Nije se tome ni čuditi. Dvojica su od njih — sv. Matej i sv. Ivan — na svoje oči gledali sve, što opisuju, svojim ušima čuli, sve što pripovijedaju. A druga dvojica — sv. Marko i sv. Luka — pisali su na temelju onoga, što su čuli i saznali od onih, koji su sami sve to vidjeli i čuli, te su još k tome i svoj život za to dali.

Hoćete li dakle da se s Isusom dobro upoznate i njega zavolite, uzmite, Evanđelje u ruke!

Evanđelje preobrazuje.

Evo što o sebi priča jedan od vođa skomskog pokreta u Belgiji, Robert Huyhe (čitaj: Iig).

Poput ostale seljačke omladine nisam ni ja dugo vremena poznavao Spasitelja Isusa. Ono, što sam iz vjeronauka bio naučio, gotovo sam sve zaboravio. A poslije škole samo sam katkad i vrlo malo čuo o Isusu.

Kad sam poodrastao, pristupio sam u naš SKOM. Naš je mladi duhovnik pošto poto odlučio, da mi Skomaši priredimo predstavu. Mjesto igre i šale htio je da izvedemo Tajnu Kristove Muke.

Svi smo se gotovo protiv toga bunili. Ta nama je na pameti plug i nebrojeni poljski poslovi. Otkud da se bavimo takvim gospodskim poslom. Ali naš je velečasni duhovnik bio »tvrde« glave. Nije popustio. I popustili smo mi.

Na mene, baš na mene je pala kocka da igram — Isusa. Ja da igram Isusa! A gotovo ga i ne poznam. Izgledat ću kao dječak David u ogromnom i teškom oklopu Saula kralja. Nije bilo druge, treba se s Isusom upoznati, i tada će tek iz moje uloge nešto biti. Objeručke prihvatio sam ponudu dobrog duhovnika i čitav se mjesec dana svako veče u čitanju i razgovoru s njim upoznavao s Evanđeljem.

Sad mi je istom svitalo pred očima. Sad sam istom počeo shvaćati Kristove riječi, otkrivati njegove osjećaje, pronicati u njegovu dušu. Čitav novi svijet! O, kako me je to osvajalo, zanosilo, oduševljavalo! Ja sam stao gorjeti od želje, da Krista unesem među svoju braću i drugove, među seljačke omladince. Toj sam se zadaći svim srcem i svom dušom i svim snagama svojim posvetio. Moja je uloga u predstavi tako uspjela, da smo taj komad morali i u gradu prikazivati.

Ja sam u Evanđelju upoznao Krista i u njega se zaljubio. Mene je Evanđelje naučilo, zašto sam član katoličke omladine. Nikad ne ću moći zaboraviti dobra, što mi ga je učinio naš duhovnik. A neću moći nikad zaboraviti ni na to, da me je društvo katoličke seljačke omladine do takvog duhovnika dovelo.

Seljački omladinče i omladinko! Pođi za ovim svojim starijim bratom, prigrli Evanđelje, pa ćeš i ti upoznati i zavoljeti Krista.

Mali brat

Molitva Bogu

Bože, koji si najveće blago u dušama dobrih težaka,
iz čije se blage ruke sav blagoslov na njih sliva,
molim te vruće, da njihova vjera uvijek ostane jaka.
da im ne zamuknu molitve jutarnje vrh njiva.

Molim te, da se ne smuti u duši im ona vedrina
ni sjaj zjena, kad vide, kako se klasje zlatno talasa
i plavi grožđe, koje će napunit konobe sokom vina,
jer ta je vedrina puna tebe i nevolje sve nadglasa.

I sačuvaj im ono najljepše, što imadu, pouzdanje u tvoju volju,
koje je jako i onda, kad žetva od tuče sva strada,
jer znadu, da ti, koji se brineš za ptice i ljiljane u polju,
ne ćeš dopustit, da težak umre od glada.

Kad nastupe crni dani, tad suncem im vjeru ogrni,
da u njezinom sjaju ne klonu, dok vjetrovi huje,
da mogu kasnije, kad prođu časovi crni,
podignut k tebi glave ko usjevi iza oluje.

Ivo Lendić

Vrline i dužnosti seljačkoga staleža

O seljane dakle i oraču,
Zašto tražiš kruha nad pogaču?
Zašto želiš prominiti stanje,
Biti veći, a imati manje?
Ne rasipaj kroz često gostenje!
Med ljudima je ovo govorenje:
Kad tko često prijatelje časti,
On će i sam u potribu pasti;
Covik ne zna, da l će do godine
Biti žita ili hrane ine.
Nastoj dakle da sastaviš hranu,
Da u koći ne imaš mahanu,
Nek zateče i staroga žita,
Nisu uvik sva jednaka lita.
Al ne valja opet škrtu biti
I svakom se živu omraziti,
Pak nikoga kruhom ne nuditi
I na konak u dom ne primiti.
Ne otiraj ubogoga s vrata!
Za obilnost, koja ti je data,
Poštuj Boga za tvog Stvoritelja
I boj ga se, dilâ platitelja.
I njegova poznaj namisnika,
Redovnika i svakog misnika,
Koji tebe na put nastavljaju,
Božju službu i zakon kazuju.
Čuvaj jezik od psovanja vire,
Nemoj piti odveć priko mire;
Ne psuj dušu, skupo otkupljenu,
Na priliku Božju satvorenu.
Nemoj tuđa ništa prigrabiti,
Jer ćeš po tom svoj dom oslabiti,
Jer grabljenje od takve je zloće,
Čak i dite za to trpit hoće,
Nego s tvojim zadovoljan budi,
Tvoji će se naplatiti trudi,
Ako radiš što se većma može,
Pak govoriš: blagoslovi, Bože!
Ne mrazi se tvojima bližnjima.
Ne osvećuj, već oprosti njima:
Osvetu je Bog seb' zadržao,
Njem prikaži, ne će ti bit žao.

Matija Antun Reljković

IZASLANICI HRVATSKIH SKOMOVA NA DUHOVNIM VJEŽBAMA I TEČAJU U ZAGREBU OD 27.-29. LIPNJA 1937.
U SREDINI PREUZV. G. DR. ALOJZIJE STEPINAC

HRVATSKI SKOM I SKOMKA
U VIDU U DALMACIJI ZAJEDNO S DRUŠTVIMA HRVATSKIH KATOLIČKIH MUŽEVA I HRVATSKIH KATOLICKIH ŽENA

Naš barjak

(Pjesma Hrv. SKOM-a)

Amo druzi, brat uz brata -
Hrvat mladi do Hrvata...
Amo tko još voli, slavi
Barjak crven—bijeli—plavi:
Hrvatski ga diže sin —
Mlad i hrabar seljanin!

Na njem križ je, znamen sveti:
Za nj smo spremni živjet, mrijeti!
Da križ sveti i slobodu
Hrvatskomu čuva rodu,
Hrvatski se bori sin —
Mlad i hrabar seljanin!

Barjak slavni s križa znakom
Mio nam je i svet svakom;
Pred njim bježi, pada, gine
Dušman svaki od davnine;
Slavu stječe vjerni sin
Hrvatski naš seljanin.

Naprijed, braćo, drug uz druga,
Vitezovi časnog pluga —
Za boj sveti proti svima
Roda našeg dušmanima:
Zator paklu vjere sin
Mlad je Hrvat seljanin.

Srca su nam blaga, čista,
Duša naša stan je Krista,
Pred nama su predvodnici
Apoštola nasljednici,
Hrvatski ih slijedi sin,
Mlad i hrabar seljanin.

Amo druzi, brat uz brata
Hrvat mladi do Hrvata!
Amo tko još voli, slavi
Barjak crven—bijeli—plavi:
Hrvatski ga diže sin,
Mlad i hrabar seljanin!

Zadaća Skoma

Među najljepše datume iz povijesti društava Hrvatske seljačke katoličke omladine pripada zborovanje društvenih izaslanika, održano u zagrebačkom nadbiskupskom dvoru dne 25. listopada 1936. na blagdan Krista kralja. To je zborovanje otvorio početnik naše organizacije preuzvišeni g. Dr. Alojzije Stepinac ovim govorom:

»Veselim se, da vas, dragu hrvatsku katoličku seljačku omladinu, mogu nedugo iza održanog tečaja u Zagrebu ponovno pozdraviti upravo ovdje u kulturnom središtu hrvatskoga naroda i zagrebačke nadbiskupije. Golem porast ovog specijalnog tipa Katoličke Akcije u kratkom vremenu pokazuje, da smo udarili pravim putem. Dok danas marksizam svuda u svijetu najavljuje staleški borbu, po kojoj čovječanstvo srlja u propast, dotle hoćemo mi da po načelima Crkve katoličke uzgojimo svaki pojedini stalež i svaku pojedinu dob tako, da oni, produhovljeni vjerom ostvare u svijetu kršćanski solidarizam, za koji već zdrav razum kaže, da samo on, a nipošto staleška borba, može donijeti bolje dane ljudskom društvu.

Zato vam, draga omladino, dovikujem: Neustrašivo naprijed! Neka vas ni najmanje ne smeta šaputanje, kao da je ta organizacija protivna hrvatskom narodnom pokretu. Ljubav prema narodu svome ne stoji u pustim frazama i praznim brbljanjima, nego prije svega i nada sve u kreposnom kršćanskom životu. Nema te organizacije na svijetu, koja bi sve prave vrijednosti, pa i ljubav prema domovini, izdigla do tolikog stupnja, kao što to čini vjera katolička.

Ako se pak ja kao pastir posebnom simpatijom obraćam baš vama, seljačkoj omladini, imam za to i posebnog razloga. Crkva je katolička oduvijek poštivala seljački stalež. I kad je ona to činila, nije to kod nje bila ni demagogija ni laskanje, niti je to ona naučila od čovjeka. Njezina je čovječnost od Boga.

Neki dan dopala mi je u ruke knjiga: »Selo govori«. Pokretači hoće da se bore za čovječnost. Lijepa stvar i pohvalna stvar. Ali da upitamo te razne liberalce i komuniste, kakvo je rodoslovlje njihova čovjeka, dobili bismo od mnogoga odgovor, da čovjek potječe od životinje. Koje onda čudo, ako se takva »čovječnost« izrodi konačno u bestijalnost (zvjerstvo ili poživinčenje) kako svjedoči Rusija, Meksiko, Španija.

Čovječnost Crkve potječe od Boga, za koga svjedoči Sv. Pismo, da je On stvorio prvoga čovjeka. I njezino poštivanje seljačkoga staleža potječe od Boga, koji je već prvoga čovjeka uputio na onaj posao, koji je sličan današnjemu vašemu zanimanju: »Et posuit eum in paradiso voluptatis ut operaretur et custodiret illum« (Den. 2,15) — I postavio ga je u raj od raskošja, da ga radi i čuva«. Ako dakle postoji ikakvo plemstvo od najdavnijih vremena do danas, onda je to plemstvo, koje hrvatski pjesnik Arnold naziva plemstvom pluga.

To je plemstvo oplemenjivano i utvrđivano kreposnim životom. A gdje se kod seljaka uvriježio grijeh i zloća, tamo je bilo okrnjeno ili sasvim uništeno i plemičko dostojanstvo seljaka. Kao glasna opomena za sva vremena viče primjer Kaina. Onoga Kaina, koji je poslije grijeha prestao da bude ratar, t. j. vlasnik stalnoga doma i obrađivač domaće grude, pa je postao potucalo i skitnica.

Nitko nije ljepše proslavio i opisao ljepotu obrađivanja zemlje nego li Sin Božji, Spasitelj Isus Krist.

Plodove ruku ratarevih, pšenicu i vino, odredio je on za nekrvnu žrtvu sv. misu, u kojoj On svaki dan silazi na naše oltare. S njivom usporedio je Isus Krist i kraljevstvo svoje. Što više kad hoće da istakne djelatnost svoga nebeskoga Oca kaže na jednom mjestu: »Pater meus agricola est!« »Otac je moj ratar!« (Iv. 15, 1).

Poštivanje dakle seljačkoga staleža naučila je Crkva od Boga.

Ako je pak sam Bog tako cijenio vaš stalež, nije li i vaša sveta dužnost, da prije svega čuvate sami kod sebe čast toga staleža i da ga nikada ne oskvrnete grijehom i opačinama. Koliko ih imade, koji su plemstvo svoga seljačkog staleža oskvrnuli već, i koji ga oskvrnjuju svakodnevno najružnijim opačinama, kao pijanstvom, psovkom, bludom, ubijanjem djece u utrobi majčinoj, svađama itd. I oni će prije ili kasnije doživjeti sudbinu Kaina prema onoj Sv. Pisma: Domus impiorum delebitur«, kuća bezbožnika bit će razorena« (Prov. 14,11).

Ali kad vas je sv. Crkva pozvala u Katoličku Akciju, htjela je i nešto više od vas. Ona vas je učinila preko Katoličke Akcije laičkim apostolima. Zato hoće, da pazite na dostojanstvo seljačkog staleža ne samo kod sebe, nego i kod svoje seljačke braće, kod svojih drugova, koji bi po grijehu lako mogli ostati beskućnici i skitnice, na sramotu i štetu sebi i domovini.

Odazovite se dakle glasu Crkve i budite dobri i revni apostoli.

Danas se naime ispunjaju riječi proroka Zaharije: »In die illa confundentur prophatae«. »U dan onaj smest će se proroci«. Mnogi su prorokovali, da se socijano pitanje i opća kriza na zemlji može riješiti bez Boga i bez zakona Njegova Ali seljački stalež dobrim svojim dijelom nije povjerovao tim novovjekim prorocima, zvali se oni kako mu drago, nego je ostao vjeran Bogu i Crkvi. I zato Crkva najviše upire u njega oči, jer je po Božjoj volji upravo seljački stalež pozvan, da bude čuvar stalnosti u općoj nestalnosti i čuvar zlatne sredine između tolikih krajnjosti, koje raspinju čovječanstvo.

Mogao bi koji od vas da usklikne na tu tvrdnju: »Non sum propheta, homo agricola ego sum, quoniam Adam exemplum meum ab adolescentia mea«. — »Nijesam prorok, nego sam čovjek ratar, jer je Adam moj primjer od moje mladosti« (Zach, 13,5). Ali sadanja očajna borba u Rusiji, Meksiku, Španiji i drugud pokazuje, da je upravo seljak prvi, koji ne će da plijenom marksizma postane sve što je još lijepo i plemenito među ljudima.

Svi očajamo, kolike kulturne vrijednosti stoje u ovo doba na kocki u Evropi. Cijela stara kršćanska kultura Evrope u pogibli je da bude sru-

šena. U borbi za očuvanje te kulture u hrvatskom narodu dična je zadaća namijenjena i hrvatskom seljaštvu, napose vama mlađima.

Znam, što i kako misli najbolji i najplemenitiji dio hrvatskoga sela, jer nije tako davno, što me je Providnost Božja od seljačkoga pluga dovela na teški i odgovorni položaj, da orem duhovnu njivu goleme nadbiskupije. Zato ja s velikim nadama gledam u vas kao u preporodni kvasac, koji ima da potpunim kršćanskim duhom prožme naše drago selo.

Pođite dakle kućama svojim puni ponosa i žara. Ne onoga ponosa, koji prezire druge staleže, jer bi to bilo zlo, kada se znade, da su svi staleži udovi jednog narodnog tijela, nego puni onoga ponosa, koji je sretan, da može što više učiniti za slabije i neznatnije«.

»Seljačka Omladina« mora da prodre u svako hrvatsko selo, u svaki zaselak naših župa. Hrvatski Skomaši i hrvatske Skomašice! Raznesite svoje seljačko omladinsko glasilo na krilima svoga oduševljenja od sela do sela diljem lijepe naše hrvatske domovine! Dogovarajte se na sastancima i smišljajte najbolje načine, kako ćete što više raširiti »Seljačku Omladinu« i u svojim redovima i izvan svojih redova u svakom selu i zaselku svoje župe.

Mač i plug

Davno je to bilo prije rođenja Kristova.

Stari grad Rim nije bio još središte velike države. Ali se već tada mogla naslutiti njegova veličina. Njegovi su građani živjeli trijeznim, umjerenim životom. A seljaci su u rimskoj državi imali zdrave i brojne obitelji u kojima se njegovala jednostavnost, iskrenost, radinost, hrabrost i nada sve poštenje.

Najedamput zadesila je mladu rimsku državu strašna nesreća. Sa sjevera dođoše Etruščani i podjarmiše Rimljane.

Osvajači kao osvajači htjedoše da učvrste za vječna vremena svoje gospodstvo nad pobijeđenim narodom. Zato pokupiše sve bojno oružje od Rimljana i zabraniše im kovati mačeve i oštrace za koplja. Rimski su kovači smjeli imati samo toliko gvožđa, da mogu od njega kovati plugove, kose i srpove.

Prolazila je godina za godinom.

Etruščani su kao vojnici nosili svijetle željezne kacige, oklope, mačeve i koplja, a u rimskih su se plugova blistali gvozdeni lemeši od marljiva i naporna rada.

Etruščani su priređivali bučne slave, a Rimljani su šutjeli i marljivo obrađivali svoju rođenu grudu.

Najposlije su Etruščani od uživanja oslabili duševno i tjelesno, a Rimljani su u marljivom radu i trijeznom životu postali još otporniji i žilaviji.

Kada je u rimskoj državi došlo do ustanka za oslobođenje, prekovali su rimski kovači brzo lemeše, kose i srpove u bojno oružje, a razmaženim i mekoputnim Etruščanima nijesu pomogli ni mačevi ni koplja ni štitovi ni oklopi.

Pobijedili su oni, koji su imali bolju i hrabriju dušu, a ne oni, koji su imali brojnije ratno oružje.

Kristovim putem idemo rado

(Pjesma Hrvatskih seljačkih kat. djevojaka)

Ljubavi svetom, pjesmom i radom
nosimo svijetlo, ništimo mrak;
neka se vidi selom i gradom
Kristova križa pobjedni znak.

Štitimo bijedne, hranimo gladne,
zgaženoj braći nosimo spas,
branimo pravo mladeži radne,
za sreću bližnjih dižemo glas.

S križem u ruci mladež osvojit,
svijet nek za Krista osjeća glad;
u Bogu narod sav će obnovit
ustrajan naš i zanosan rad.

Iskrenim srcem ljubiti znamo
patnike, bolne, prezrene sve,
njihovom dobru sve svoje damo,
propasti oni ne smiju, ne!

Kristovim putem idemo rado,
slijediti njega u svaki čas,
njemu darovat srce nam mlado
kod njega tražit sreću i spas.

Hrvatskoj dragoj ljubavi, radom
nosimo svijetlo, ništimo mrak,
neka se vidi selom i gradom
Kristova križa pobjedni znak!

Aleksandar Kokić

20.000 francuskih skomaša (žasista) našlo je svom glasilu »Seljačka Katolička Omladina« preko 100.000 pretplatnika. Koliko će pretplatnika naći svom glasilu 12.000 hrvatskih skomaša i skomašica?

Glad u opsjednutom Jeruzalemu

Rat je u svako doba bio najveća nevolja za čovječanstvo. To dokazuje i ovaj opis glada, koji je uzet iz knjige židovskoga pisca Josipa Flavija. Rimski vojskovođa Tito opsjedao je Jeruzalem g. 70. poslije Isusa. Grad je najposlije bio ognjem i mačem razoren. No prije zauzeća zbivali su se strašni događaji, koje je Josip Flavije saznao od očevidaca i opisao.

Broj onih, koje je u gradu (Jeruzalemu) ugrabio glad, ne da se procijeniti. Ne dadu se opisati ni sukobi, do kojih je došlo. Jer u svakoj kući, gdje se pokazala samo sjenka hrane, bijaše rat. Osobe, koje su bile povezane međusobno najnježnijim vezama, tukle su se, da otmu jedna drugoj živežna sredstva. Pa ni ljudima na umoru nije se vjerovalo, da ništa ne posjeduju, nego su razbojnici pretraživali i one, kojima je duša bila na jeziku, ne sakrivaju li možda u njedrima hranu pa se samo pretvaraju, kao da umiru. I sami su razbojnici s otvorenim ustima od glada, teturali i trčali naokolo kao bijesni psi, lupali kao pijani po vratima i provaljivali besmisleno dvaput i triput u jednom satu u iste kuće. Nevolja je silila ljude, da sve jedu. Sakupljali su čak i ono, što ne mogu podnijeti ni najprljavije nerazumne životinje, i nijesu se ustručavali da to uživaju. Na kraju su grabili i pojase i cipele, trgali kožnate dijelove sa svojih štitova i sve to izglodali. Nekima su služili za hranu ostaci staroga sijena. Najmanja težina napabirčenih mesnatih vlakanaca i žilica prodavala se za četiri atičke drahme.

No čemu da ja opisujem odvratnu pohlepu glada za neživim stvarima? Navest ću jedan čin, za koji se nije čulo ni među Grcima ni među barbarima. Strahota je to pripovijedati i nevjerojatno slušati. Rado bih prešao šutke preko toga događaja, da ne izlazim u očima kasnijeg naraštaja kao pripovjedač bajka, kad ne bih imao za to bezbrojne svjedoke među svojim suvremenicima. Najzad, učinio bih lošu uslugu i svojoj domovini, kad u svojem pripovijedanju ne bih spomenuo nezgoda, što ih je ona pretrpjela.

Jedna žena, koja se među stanovnicima onkraj Jordana odlikovala rodom i bogatstvom, imenom Marija, kći Eleazara, iz sela Batozora (to znači kuća od hisopa), sklonila se bila u Jeruzalem te je morala tamo izdržati opsjedanje zajedno s ostalim mnoštvom. Tirani su joj ugrabili čitav posjed, što ga je donijela u grad iz Pereje. a ostatak njezinih dragocjenosti i živežna sredstva, koja bi se našla u nje, otimali su joj svaki dan njihovi pratioci, koji su provaljivali u njezin stan. Žena je bila radi toga do krajnosti razgnjevljena. Često je pokušavala da razdraži razbojnike proti sebi, ali se nijedan od njih nije dao potaknuti ni srdžbom ni milosrđem, da je ubije. Dozlogrdilo joj je da za druge pribavlja jelo, a doskora joj niie uopće više bilo moguće da do jela dođe. Glad je bjesnio u njezinu želucu i moždini. Napokon, raspaljena ipak više ogorčenjem nego gladom, poslušala je savjet srdžbe i nevolje i latila se neprirodna djela. Zgrabila je svoje dijete, koje je bilo još dojenče, te mu je rekla: »Nesrećno dijete, čemu da te čuvam u ovom ratu, gladu i ustanku? Kod Rimljana nas čeka sužanjstvo, ako i ostanemo na životu; ali priie sužanjstva dolazi glad; a još su strašniji od jednoga i drugoga pobunjenici. Pa dobro, ti budi meni hrana, pobunjenicima osveta, a ljudima priča, koja se jedina još ne nalazi među nevoljama židova!« S tim je riječima usmrtila svojega sina. Zatim je iskuhala i pojela jednu polovicu, a drugu je polovicu pokrila i sačuvala. Doskora se pojaviše pobunjenici, i budući da im je zločinački miris podražio nozdrve, zaprijetili su joj, da će je smjesta ubiti, ako im ne pokaže pripravljeno jelo. Žena je odvratila, da je lijep komad od toga sačuvala za njih, i otkrila je ostatke djeteta. Ljudi se zgroziše i zaprepastiše. Stajali su kao gromom ošinuti kod toga prizora. A žena je rekla: »Moje je to dijete, moj je i taj čin. Jedite, jer sam i ja jela! Ne budite mekši od žene ni čuvstveniji od matere! A ako ste previše savjesni i ako se s grozom odvraćate od moje žrtve, ja sam već polovicu pojela, pa neka mi ostane i drugo!« Poslije tih riječi pojuriše oni tresući se napolje, slabi jedino u tom, i nerado ostaviše materi jelo.

Glas o tom zločinu raširio se brzo po gradu. Svatko je sebi živo predočio to nedjelo drščući, kao da ga je sam izvršio. Ljudi koje je mučio glad, čeznuli su ozbiljno za smrću, a oni, koje je sudbina ugrabila prije nego što su čuli i gledali takvu bijedu, bili su slavljeni i blagoslivljani.

Josip Flavije

»Seljačku Omladinu« iz ruke u ruku! Hiljade moraju zaći u borbu za što veće raširenje »Seljačke Omladine.« Preporučujte je svakome i mladome i starom i prijatelju i protivniku. Razgovarajte o njoj u polju, u kolu, na prelu, pred crkvom i svagdje, gdje se prilika pokaže.

*

Pogledajte samo, kako bezbožni, protuhrvatski, protuseljački komunisti žilavo šire svoju štampu. Mi moramo pobijediti komuniste! Moramo se dakle pokazati dvaput žilaviji i borbeniji od njih. Širimo zato »Seljačku Omladnu« upornije nego li što komunisti šire svoju bezbožnu štampu.

1. Pošalji odmah pretplatu za »Seljačku Oladinu«. — 2. nađi bar jednog novog pretplatnika za »Seljačku Omladinu«. — 3. Svakome tisni u ruke Seljačku Omladinu«.

Pregled svjetskih događaja

Mračni vidici

U Zagrebu koncem rujna 1937.

Nijedno pitanje ne muči sadašnje čovječanstvo toliko, koliko pitanje: hoće li biti rata. O tome pitanju govori staro i mlado, siromašno i bogato. O ratu i miru vode se učene rasprave i žučne prepirke u Evropi i Americi, u Aziji i Australiji. Svijet je u prošlom svjetskom ratu iskusio toliko nevolja i bijede svake vrsti, da u većini sa strahom pomišlja na mogućnost novoga klanja i novih žrtava. A ipak, uza sve to, što golemi dio čovječanstva zazire od rata, rat može svaki čas izbiti i to ne samo na jednom dijelu zemaljske kugle.

Kao što u čovječjem tijelu, kad je bolesno, ima jedno ili više žarišta, odakle se bolest širi, tako je po prilici i sa stanjem u svijetu. Za sada ima četiri pet žarišta, od kojih prijeti bolest, tj. rat cijelom čovječanstvu.

Takvo je na pr., žarište Španjolska. Naši čitatelji sigurno znadu, da već više od godine dana traje građanski rat u Španjolskoj. Mi se ovom prilikom ne ćemo zadržavati na pitanju zašto je taj rat nastao, jer bi trebalo o tome pisati opširnije, ako bismo htjeli pravo prikazati uzroke građanskog rata. Uostalom, pitanje zašto je nastao rat nema većeg značenja. Mnogo je važnije pitanje, kako će rat svršiti, jer o tome zavisi utjecaj, ugled i položaj nekoliko država, a u prvom redu ugled Engleske, Francuske, Italije i Rusije. Rusija na svaki način nastoji, da pobijede crveni, jer bi to u isto vrijeme bila i pobjeda komunizma u Španjolskoj. Italija (i Njemačka) priželjkuju pobjedu narodnjaka, jer to znači, da bi pobijedili njihovi saveznici, što za Italiju ima dvostruko značenje: preko narodnjaka imala bi mogućnost nadzora u zapadnom dijelu Sredozemnog Mora, a u isti mah boljševizmu bi bila u Zapadnoj Evropi dobrano podrezana krila. Fracuska i Engleska u cijelosti ne bi željele pobjedu komunizma u Španjolskoj, ali se u velike boje, da ne bi talijanski i njemački utjecaj u Španjolskoj toliko ojačao, da ove dvije države mogu, kad im se prohtije, zapriječiti, pomoću španjolskih obala, slobodu plovidbe po Sredozemnom Moru, a sloboda providbe po Sredozemnom Moru nije za ove dvije države samo pitanje časti, nego pitanje opstanka. Zato ove dvije države ne gledaju previše krivim okom na to, što Rusija pomaže crvenu Španjolsku, ali se kostriješe na Italiju, što izdašno pomaže narodnjake ne samo u oružju, nego i u ljudstvu. Zato i jesu i

Engleska i Francuska u najnovije vrijeme zatražile od Italije, da povuče svoje čete iz Španjolske, ali vjerojatno, da Italija ne će na to pristati, uza sve to, što je nedavno pristala da s Engleskom i Francuskom ispita mogućnosti osiguranja plovidbe i prometa na Sredozemnom Moru.

Koncem mjeseca rujna pohodio je glavar talijanske vlade i vođa fašizma Musolini Njemačku, gdje mu je priređen vrlo svečan doček, kakav se ne priređuje ni okrunjenim glavama. Čitav je svijet napeto očekivao, šta će zaključiti Musolini i Hitler. Mnogi su se bojali, da će se nakon njihova sastanka Evropa konačno podijeliti u dva neprijateljska tabora među kojima će odlučivati samo oružje. Sudeći po onome, što je poznato i po govorima ove dvojice državnika, oni koji su mislili, da će Musolini i Hitler dobaciti rukavicu Francuskoj i Engleskoj, nijesu imali pravo. Obojica su se držala razborito i prilično miroljubivo. ali iz njihovih govora, a osobito iz Hitlerova govora, možemo zaključiti, da se Njemačka ne će zadovoljiti i smiriti prije nego dobije barem jedan dio svojih bivših izvanvropskih posjeda (kolonija) Nesreća je u tome, što nijedna država neće te kolonije na miran način vratiti, zato pitanje ostaje i nadalje otvorenom ranom, od koje bi mogla nastati velika bolest, to jest rat.

Jedna jedina prijetnja pala je na sastanku g. Musolinija i g. Hitlera. U svojim govorima oni su označili boljševizam i komunističku međunarodnu organizaciju (kominternu). kao najvećeg neprijatelja evropske uljudbe i prosvjete. Komunizam doista prijeti ne samo prosvjeti i uljudbi, nego i miru i spokojstvu čitavog čovječanstva. Čemu vodi komunizam, najbolje vidimo u jadnoj Rusiji, koja grca pod krvavom komunističkom vladavinom. Prije su komunisti ubijali i uništavali nekomuniste, a sada se kolju između sebe. Nema gotovo dana, da ruske novine ne javljaju, kako su sad u ovom, sad u onom kraju strijeljani »neposlušni« komunisti. Svakako, ovakva komunistička Rusija ostaje i dalje velikom opasnošću za svjetski mir i spokojstvo.

Međutim, za sada je, čini se, najveća opasnost za mir rat Japana protiv Kine. Nezasitna japanska vlada želi da što više ponizi i uništi Kinu. Stotine i stotine hiljada japanskih vojnika ruše kineske gradove i ubijaju Kineze. Rijetko je kada u kome ratu u novije vrijeme učinjeno toliko divljaštva i krvološtva kao što u ovome ratu koji je nastao radi toga, što Japan želi zagospodariti većim dijelom Kine. Kinezi se junački brane, ali sve se bojati da će kineski otpor biti uzaludan, jer su Japanci mnogo bolje naoružani i izvježbani od Kineza, koji su poznati kao jedan od najmiroljubivijih naroda na svijetu. Bojimo se, ako se ovaj rat nastavi, da ćemo moći o Kini reći onako, kako je papa Grgur Veliki govorio, poslije provale raznih naroda, o Italiji: »Gradovi su lišeni stanovništva, tvrđave srav-

njene sa zemljom, posjedima su ugrabljeni obrađivači. Tlo stoji neobrađeno. Divlje su životinje zaposjele krajeve, u kojima je nekoć stanovalo mnoštvo ljudi.«

Najveća je nesreća za Kinu, da joj vjerojatno ne će nitko pomoći, a još gora žalost u tome, što će se, ako neka veća sila pomogne Kini, azijski rat pretvoriti vjerojatno u svjetski rat, od čega nas neka Bog sačuva!

— M. Ujević

Organizacijski vjesnik

TEČAJ ELITE. Kao što prošle godine tako i ove — priređuje Centrala katoličke akcije u Zagrebu od 28.-31. listopada tečaj elite (izabranih; predvodnika). Prisustvovat će u prvom redu muževi — predsjednici županskih vijeća ili društava muževa, a mogu da prisustvuju, što više toplo preporučujemo da prisustvuju i seljački omladinci. Tečajci će prisustvovati nekim predavanjima Socijalnog tjedna, koji se tih dana drži u Zagrebu (predavanja će biti o »obitelji«), a osim toga će biti za njih priređena i posebna važna predavanja i razgovori. Zamoljena je polovična vožnja na željeznicama, a stan i hrana će stajati dnevno 10 din. **Želimo, da se ta tri dana nađu u Zagrebu najbolji naši omladinci iz svakog društva bar po jedan.** Društva se moraju pobrinuti za njihov putni trošak i opskrbu u Zagrebu. Stvorite o tom u društvima što prije zaključak, prijavite se što prije, tečajci, da možemo za vremena sve potrebito spremiti.

BLAGDAN KRISTA KRALJA. — Posljednja nedjelja u listopadu — ove godine je 31 listopad — blagdan je Hrvatske Katoličke akcije. Društva naša treba da taj blagdan proslave u crkvi zajedničkom sv. pričesti i sudjelovanjem kod sv. mise, a izvan crkve kakvom svečanom priredbom ili bar svečanim sastankom. **Svi predsjednici i predsjednice ili njihovi zamjenici i zamjenice treba da se toga dana nađu u Zagrebu na godišnjem zborovanju Katoličke Akcije.** Sa sobom treba da ponesu kratki izvještaj o životu i radu svoga društva tijekom ove radne godine. Za putovanje — koji budu ovdje samo u nedjelju — poslužit će se t. zv. povratnom polovičnom kartom. Oni, koji prisustvuju prije toga i tečaju elite, poslužit će se zamoljenom pogodnošću polovične vožnje na taj način, da uzmu na polaznoj stanici cijelu kartu do Zagreba s iskaznicom K 13 - žutom), U Zagrebu će prisustvovati svečanoj biskupskoj sv. misi i propovijedi preuzv. g. nadbiskupa Koadjutora (u 9 sati), iza toga zborovanju, a poslije podne svečanoj Akademiji, u čast Kristu Kralju. Dakle — do sigurnog viđenja i razgovora u Zagrebu!

ZA RAD U DRUŠTVU je prije svega važno, da svi članovi, osobito odbornici, dobro prouče »Priručnik Hrvatske katoličke akcije«, koji se za 10 din. dobije kod Nadb. centrale katakcije, Zagreb, Kaptol 31. Mnoga društva još »Priručnika nemaju, pa treba da ga naruče. Bilo bi dobro, da ga imade svaki član, a pogotovo svaki odbornik društva. Unutra se nalazi ukratko sve, što je potrebno da znademo o Katoličkoj Akciji kod nas u Hrvatskoj, o radu u društvu, o radu pojednih odbornika, o vođenju društvenih knjiga itd. Bez alata nema zanata; bez našeg »Priručnika« i poznavanja njegovog sadržaja ne može biti pravoga, urednoga rada u društvima.

IGROKAZI ZA DRUŠTVENE PRIREDBE. Dolazi doba godine kad se mogu održavati društvene priredbe, osobito predstave. U Centrali katoličke akcije mogu se dobiti dobri igrokazi samo s muškim i samo sa ženskim ulogama. Preporučamo slijedeće: Bez majčina blagoslova (3 din); Jairova kći (5 din); Svadljive susjede Kod advokata (2.50 din); Četiri doktora (6 din.); Šumski duh (4 din); Vrač Marko (3 din); Žrtva ispovjedne tajne (7 din.).

IZVJEŠTAJ O OVOGODIŠNJEM RADU, ima da izradi svako društvo Hrvatske katoličke seljačke omladine (Skom) i da ga pošalje do 24. listopada, t. j. tjedan dana prije blagdana Krista Kralja, nadbiskupijskom okružju u Zagrebu. Na zborovanju poslije pontifikalne mise u katedrali svaki će predstavnik pojedinog društva pročitati taj izvještaj.

PREGLED RADA NADBISKUPIJSKE CENTRALE OKRUŽJA SKOMOVA U PRVOJ GODINI OPSTANKA

Kad je poslanicom preuzvišenog g. nadbiskupa koadjutora dr. A. Stjepinca od 12 travnja 1936 uređena u zagrebačkoj nadbiskupiji Katolička Akcija onako kako i danas postoji i radi, nijesu izgledi za osnivanje i rad omladinskih organizacija K. A. ili hrvatskih SKOMova bili baš najbolji. Po mnogim župama i mjestima gdje su prilike za rad društava bile bolje, već su dotle bile osnovane križarske i stanoviti broj domagojskih seljačkih organizacija.

No kada se počelo raditi sistematski i po određenom planu, pod vodstvom svojega nadbiskupa i uz Božju pomoć, uspjesi nisu mogli izostati, a kada su i seljačke domagojske organizacije uz dozvolu preuzv. g. nadbiskupa stupile u neutralni tip K. A. broj je društava hrvatskog SKOMa znatno porastao i neprestano dalje raste.

Znajući da će društva moći dobro i uspješno raditi samo onda, ako budu imala čvrsti temelj, počela je Centrala K. A. preko Biskupijskog okružja hrvatske seljačke katoličke omladine raditi na pripremanju terena za osnutak i rad SKOMaških organizacija. Tako je do danas po važnijim centrima zagrebačke nadbiskupije održan 31 organizatornotehnički i ideološki tečaj, koji su uglavnom bili dobro posjećeni.

Tečajevi su održani u ovim mjestima: 16 VIII 1936 Čakovec, Klanjec, Nova Gradiška, Glina, Garešnica, Bjelovar, Križevci, 23 VIII 1936 Krapina, Kostajnica, Karlovac, Virovitica, Kloštar Ivanić, Čazma, 30 VIII 1936 Jastrebarsko, Daruvar, Sv. Ivan Zelina, Đurđevac, Sisak, 6 IX 1936 Požega, 20 IX. 1936 Varaždin, 27 IX 1936 Lasinja Našice, 4 X 1936 Karlovac, 11 X 1936 Prelog, 8 XI 1936 Koprivnica 14 III 1937 Kamensko, Sv. Ivan Žabno 29 III 1937 Jakuševac, Ždala, 13 II 1937 Hrastovica.

Na tim je tečajevima seljačka mladež iz dotičnih mjsta i okolice mogla da se upozna sa svrhom i načelima Katoličke Akcije, a ujedno je tu imala i prilike da se barem nekako uputi u rad u samim društvima.

Jedno od najboljih sredstava i najveće jamstvo da će društvo lijepo raditi svakako su duhovne vježbe. Stoga se nastojalo sa strane Centrale K. A. i Okružja SKOMa da što veći broj društava obavi duhovne vježbe, osobito na početku svoga rada. Tako su do sada u dvadeset i pet mjesta zagrebačke nadbiskupije održane duhovne vježbe na kojima je bilo više nego 1.000 (tisuću) SKOMaša. Osim toga su održane 27. 28. i 29. lipnja ove godine duhovne vježbe u Zagrebu, kojima je prisustvovalo preko 120 SKOM-aša, za koje je tom prilikom oržan također i tečaj.

Duhovne vježbe su održane u ovim mjestima: Tuhelj, Klanjec, Cernik, Varaždin, Kloštar Ivanić, Gaj, Sv. Ilija, Oriovac, Gornja Jelenska, Hrastovica, Kamensko, Ždala, Čakovec, Bela, Lasinja, Đurđevac, Osekovo, Prišlin, Martijanec, Vratišinec, Bednja, Remetinec.

Osim duhovnih vježbi i organizatorno-tehničkih tečajeva priređeno je do sada deset ideološko-socijalnih tečajeva, te tri tečaja za predvodnike i elitu.

Kako su katolički akademičari najpozvaniji i najprikladniji da rade sa svojom seljačkom braćom, to je za njih održan posebni tečaj u Zagrebu, gdje su mogli upoznati rad, te način i korist rada u našem hrvatskom narodu preko organizacija Katoličke Akcije.

Društva od vremena do vremena pohađaju izaslanici okružja iz Zagreba koji pregledavaju rad društva, drže članstvu predavanja, daju upute i unose novo oduševljenje za rad. Do sada je broj pohoda specijalno omladinskih društava dosta velik, izuzevši po-

hode što su ih obavili izaslanici Centrale Hrvatske Katoličke Akcije za sva društva po raznim mjestima.

Osim u svojim mjestima društva su sudjelovala na različitim katoličkim manifestacijama kao na primjer Euharistijskim kongresima u Krapini, Kopirvnici, Požegi, a velik je broj SKOM-aša dolazio u Zagreb na blagdan Krista Kralja i Srca Isusova.

Radeći tako po prokušanom nacrtu hrvatski se SKOMovi šire po svim krajevima naše nadbiskupije i čitave hrvatske domovine. Broj društava samo zagrebačke nadbiskupije prešao je 90.

Stvara se po hrvatskim selima nova i mlada generacija što je odlučila da svoje mlade sile i sposobnosti, svoju mladenačku požrtvovnost i oduševljenje dade za ostvarenje svojih ideala, a ti su vremenita i vječna sreća našeg hrvatskog naroda.

M. Tomac.

RAD OKRUŽJA HRVATSKIH SELJAČKIH KATOLIČKIH DJEVOJAKA

Nadbiskupijsko okružje hrvatskih katoličkih seljačkih djevojaka je centrala društava hrvatskih katoličkih seljačkih djevojaka. Adresa: Zagreb, Kaptol 31. Predsjednica je gđa. ing. Anka Alić, podpredsjednica gđica. Mandica Đulčić, a tajnica gđica Zlata Dupin. Duhovnik je veleč. gosp. Otac Klarencije Klarić.

Okružje je osnovano pred godinu dana. Prošle godine na blagdan Krista Kralja bilo je zborovanje u Zagrebu, na kojem su sudjelovale predsjednice društava. Na velebnoj procesiji Presvetog Srca Isusova na kojoj je sudjelovalo mnogo društava Hrvatske Katoličke Akcije, osobito su se isticala naša djevojačka društva, napose ona, koja su došla u svojim lijepim narodnim **nošnjama.**

U novije vrijeme obavljamo pohode pojedinim društvima, a duhovnik šalje poslanice, koje se na sastancima čitaju.

Naše okružje broji 76 djevojačkih seljačkih društava u zagrebačkoj nadbiskupiji.

Duhovne vježbe, kojima je prisustvovalo 1.100 djevojaka, održane su u Oriovcu (zatvorene), u Svetoj Nedjelji, Krašiću, Vratišincu, Stenjevcu, Gaju, Štrigovi, Drnju, Oštrcu, Kalinovcu, Đurđevcu, Kamenskom, Svetom Iliji i Starom Čiču.

Na blagdan Krista Kralja 31. listopada o. g. neka dođu predsjednice svih društava (ili njihove opunomoćene zamjenice), po mogućnosti **i koja čla**[illegible] na javno zborovanje Hrvatske Katoličke Akcije u Zagreb. Sa sobom neka donesu izvještaj o radu društva kroz cijelu ovu godinu.

Kako je list »Seljačka Omladina« zasada glasilo i djevojaka, to molimo, da se svaka članica nastoji po mogućnosti pretplatiti na njega i da ga nastoji što više proširiti. Ujedno se umoljavaju pojedina društva da šalju svoje dopise za glasilo, koje će ih onda štampati.

Dopisi

POSVETA SKOM-AŠKE ZASTAVE U DRNJU.

Imade nažalost u nekim krajevima i mjestima hrvatske domovine organizacija i pojedinaca koji, premda se diče da rade za korist hrvatskoga naroda, ipak prave mnoge neprilike i zapreke radu organizacija Hrvatske Katoličke Akcije, a naročito njezinim omladinskim organizacijama ili hrvatskim SKOM-ovima.

Svakako jednu od najtežih takovih borba imadu da izdrže hrv. SKOMaši u Drnju. Ali oni su svijesni, koliko koristi hrvatskomu narodu rad u smislu Hrvatske Katoličke Akcije, pa su za svoje uvjerenje pripravni podnijeti i teže žrtve.

U nedjelju 19. rujna imali su hrvatski SKOM-aši u Drnju posvetu svoje zastave. Posvetu je obavio požrtvovni društveni duhovnik vlč. g. Mihovil Kovačić Poslije blagoslova zastave bila je priređena mala akademija, na kojoj je uz par lijepih deklamacija i nekoliko uspjelih glazbenih točaka govorio izaslanik okružja iz Zagreba g. Matej Tomac.

Pod svojom posvećenom zastavom hrv. SKOMaši u Drnju još će sa više volje i požrtvovnosti raditi za pobjedu Kristovih načela u hrvatskom narodu, i uvjereni su da će tako najviše dobra učiniti svojoj hrvatskoj domovini i narodu. Bog s nama!

RAD HRVATSKOG SKOM-A U GORNJOJ JELENSKOJ

Jedno od prvoosnovanih i najaktivnijih društava hrvatskog SKOM-a u Moslavini jest društvo Hrvatske seljačke Katoličke omladine u Gornjoj Jelenskoj. Od svojega osnutka, čemu nema još ni godinu dana, društvo je održalo više priredaba, koje su dobro uspjele, i tako je sebi pribavilo sredstva za najnužnije društvene potrebe.

Kako sada dolazi zima i doskora će se smanjiti poljski poslovi, članovi će imati više vremena za rad u društvu, pa su odlučili osnovati društvenu knjižnicu i čitaonicu, gdje će se za dugih zimskih večeri sastajati i raditi u duhu Hrvatske Katoličke Akcije. Pitanje društvenih prostorija riješeno je tako da je društvo dobilo prostorije u novosagrađenom »Prosvjetnom domu« gdje će imati sve mogućnosti za lijep napredak svojega rada. Za dovršenje istoga doma, s obzirom na kratko vrijeme što postoji, društvo je dalo lijep prinos.

Hrv. Skomaši Gornje Jelenske imadu mnogo volje za rad, pa se s pravom očekuje, da će Hrvatski SKOM u Gornjoj Jelenskoj doskora moći pokazati još ljepše uspjehe svojega rada. Bog s nama!

SKOM I SKOMKA U GRUBIŠNOM POLJU.

I Grubišno Polje je oživjelo, čim su se osnovala društva Hrvatske Katoličke Akcije. Sve se zanima za njihov rad, sve se pošteno veseli njihovom radu.

Otkako je dne 3. III. 1935. osnovano društvo Hrv. kat. muževa po vlč. g. župniku P. Sivjanoviću, živo smo željeli, da i mi stupimo u redove tako slavne vojske sv. Oca Pape. Gosp. župnik je htio, da najprije učvrsti i odgoji katoličke muževe, a nakon toga da se upusti u organizaciju omladine. Istina je, da su katolički muževi u župi stup i obrana ne samo vjere i svega, što je pošteno, lijepo i plemenito nego i same osobe župnikove.

On je okupljao oko sebe svoje đake iz škole i poticao ih, da će jednom doći dan, kada će i oni pokazati svemu svijetu, da su zaista pravi katolici i Hrvati u svom omladinskom društvu. I na prvi poziv njegov sakupismo se nas 18. pa je s nama osnovao dne 11. VIII. 1937 društvo Hrvatske Seljačke katoličke omladine riječima: Idite i raspalite svijet za Krista! Svim svojim oduševljenjem spremali smo se, da nastupimo javno pred narod svojom predstavom i recitacijama i deklamacijama na dan našega proštenja »Marinja«, ali nam je kiša sve pokvarila! Zato ćemo spremljeni program izvesti, kad bude lijepo vrijeme.

Na dan Velike Gospe osnovao je g. župnik u prisutnosti 53 djevojaka Hrv. kat. SKOMku, koja je svojim nastupom također vruće željela, da se pokaže svojom zbornom recitacijom: »Zdravo Marijo« od dra Dočkala.

Franjo Frntić
predsjednik SKOMa

DRUŠTVO HRVATSKIH KATOLIČKIH DJEVOJAKA (SKOMKA) U STENJEVCU

Dne 12 rujna o. g. posjetila je naše društvo izaslanica Okružja hrvatskih katoličkih djevojaka u Zagrebu gđica. Zlata Crnić, kojoj smo predale slijedeći izvještaj:

Naše društvo osnovano je polovicom 1936. godine, a prvi sastanak održan je 20 rujna 1936. Društvo broji 30 članica. Sastanke održavamo svake prve i treće nedjelje u mjesecu. Duhovnik društva je mjesni župnik preč. gosp. Mokrović, koji prisustvuje redovito svakom sastanku, te nam drži predavanja. Iza otvorenja sastanka s molitvom prelazi se na dnevni red, koji se sastoji iz koje deklamacije ili recitacije, tumačenja kršćanskog nauka, čitanja pojedinih **odlomaka iz** lijepe knjige ili glasnika, a redovito nam preč. gosp. duhovnik, predsjednica ili tajnica održi po koje predavanje. Tako nam je preč. g. duhovnik govorio o značenju Hrvatske Katoličke Akcije za djevojke, o ljubavi prema Presvetom Oltarskom Sakramentu, o molitvi i

dobrom primjeru, o vrijednosti i ljepoti duhovnih vježba, o pobožnosti, o čistoći itd.

Predsjednica održala nam je predavanje: Komunizam i naša ženska omladina, a tajnica: Kako treba katolička djevojka provesti dan i zašto ljubimo katoličku crkvu.

Odborske sjednice održale smo par je puta godišnje, a glavna godišnja skupština bila je 17. I. 1937.

Zajednički pristupamo sv. pričesti svake prve nedjelje u mjesecu pod društvenim barjakom, pa time vršimo uz apostolat molitve i apostolat dobra primjera, tako da djevojaka sve više pristupa u naše redove. I baš taj apostolat dobra primjera u privatnom i javnom životu stavljamo na srce i dušu svakoj našoj članici. Vršimo i katehetski apostolat, pa apostolat karitativni, crkveni itd.

Naše društvo ima u zajednici s ostalim mjesnim društvima Katoličke Akcije i svoju knjižnicu, koja broji oko 200 knjiga. Knjige se mnogo čitaju osobito među omladinom, pa time nastojimo vršiti i apostolat dobre štampe.

Posebno smo proslavile u zajednici s ostalim društvima Hrvatske K. A. Papin dan te Majčin dan s javnim nastupom, a o blagdanu Presvetog Srca Isusova prisustvovale smo velebnoj procesiji u Zagrebu.

U zajednici s hrvatskim katoličkim ženama obavile smo otvorene duhovne vježbe.

U želji, da Hrvatska Katolička Akcija među djevojkama procvate što ljepše i da donese što bolji plod u našoj župi nastavit ćemo i dalje još s više volje započeti rad.

Zanimljivosti

Od svega bilja najbrže raste bambusova trstika. Pojedine mladice za povoljnih okolnosti znadu izrasti po 58 centimetara duljine u 24 sata.

Konj može često da vuče pet puta veću težinu, nego što je sam težak. Pčela može da nosi 25 puta veću težinu, nego što je ona sama teška. Žohar može da gura težinu, koja je 150 puta veća od težine njegova tijela. Kad bi čovjek u tom razmjeru mogao da nosi težinu, morao bi nositi oko 8 hiljada kilograma!

Vino od riže pravi se u Japanu i u Kini. Tamo nema vinove loze, pa ljudi prave vino od riže i vele, da je dobro kao naše najfinije vino.

Dječja soba u željeznici. U Americi su u nekim željeznicama uveli posebne dječje vagone s kolijevkama i svakojakim igračkama. Sva djeca, koja putuju, dolaze u taj vagon, gdje na njih paze posebne njegovateljice.

Novac od porculana upotrebljavao se odavna u azijskoj zemlji Siamu.

Najviša crkva na svijetu jest stolna crkva u njemačkom gradu Ulmu, a visoka je 162 metra. Naša stolna crkva u Zagrebu visoka je 104 metra.

Kako brzo lete ptice? Lastavice prelete 75 do 100 kilometara na sat, divlje patke 60 do 150 kilometara, gavranovi i kosovi 70 kilometara, a orao leti najviše 165 kilometara na sat. Čovjek u zrakoplovu može da leti dvaput brže nego orao!

Najkraći rat, otkad svijet postoji, bio je između Engleske i Zanzibara. Trajao je samo deset minuta. U tome je ratu bilo samo nekoliko ranjenih, a nitko nije poginuo. Već nakon deset minuta ratovanja sklopljen je mir. Eh, kad bi tako bilo i u svima drugim ratovima!

Sveti Otac Papa Svakoga dana poštom dobije oko 30 hiljada pisama. Toliko pisama nitko na svijetu dnevno ne primi!

Koliko ima vode na zemlji? Učenjaci su proračunali, da na zemlji ima preko 10.304 milijuna kubičnih kilometara vode. Cijela površina zemlje iznosi 510 milijuna četvornih kilometara, a od toga 74 posto pokriveno je vodom. Dakle zemlja je gotovo tri četvrtine pokrivena vodom, a samo jedna četvrtina je suho kopno.

Za život

Kako da se hranimo? Američki učenjaci Sherman i Smith, koji se mnogo bave istraživanjem najbolje hrane za čovjeka, daju nam ovaj savjet: »Od novca, koji imaš za hranu, daj jednu trećinu za mlijeko, drugu trećinu za varivo i voće, a tek treću trećinu za meso, kruh, kolače i drugo!

Kome nokti pucaju, neka uzme maslinova ulja, pa ih njime maže. Tako će postići, da mu više nokti neće pucati.

Kada pčela ubode u jezik ili u grlo, treba odmah uzeti žličicu kuhinjske soli, navlažiti je malo vodom i polako sol gutati. Tako ubod ne će oteći i boli će brzo nestati. To je jednostavno sredstvo sačuvalo mnoge od velikih bolova.

Vrlo dobar čaj može se skuhati od trešnjinih i višnjinih stapčica, koje se najprije suše u hladovini i ne smiju biti uparene. Taj je čaj dobar proti prehladi grla.

Proti opeklini vrlo je uspješno sredstvo ovo: Natari komadić bijeloga platna pravim pčelinjim medom i obavij time opeklinu. To će ti pomoći.

Rotkva kao lijek. Rotkva ili povrtnica izvrstan je lijek protiv kašlja. Najprije ju očisti, sribaj na ribežu i metni u čistu krpu. Zatim stisni rukama da se ocijedi sok. Ovaj sok osladi žutim šećerom (kandis), te ga uzimaj jutrom natašte i prije spavanja punu kavsku žlicu.

Lijepak od luka. Sok luka crljenca vrlo je dobar za priljepljivanje papira na kovine. Najprije se mora dotično mjesto dobro oprati sodom, zatim natrti lukovim sokom te odmah pritisnuti papir.

Pljesniv kruh nije zdrav ni za ljude ni za živad. Od njega živad dobije prolijev. Živini uopće ne smijemo dati pljesnivu hranu. Ako tko ipak hoće da potroši pljesnivu hranu, taj neka je najprije dobro prokuha. Samo se kuhanjem mogu uništiti gljivice plijesni te hranu učiniti neškodljivom.

Šale

Dimnjačar. Otac: »Što bi ti najradije bio?« — Sinčić: »Dimnjačar.« — Otac: »Zašto baš dimnjačar?« — Sin: »Jer bih se umivao samo u nedjelju!«

U vlaku. Jedan putnik u željeznici sjedne na klupu i osjeti, da je na nešto sjeo. No prije nego šta se digao, skoči k njemu drugi putnik i vikne: »Vi ste, gospodine, sjeli na moj šešir«. »Oh, kolika sreća! A ja sam već mislio da sam sjeo na svoj!«

Kovine. Učitelj: »Dakle sve što se dade kovati, nazivamo kovinama, kao na primjer zlato, bakar, željezo. Reci mi, Ivane, još koju kovinu«. — Ivan: »Kobila, jer se i ona potkiva.«

Nije se rodio po danu. Gospodine, vi niste metnuli u upitni arak svoj dan rođenja.« — »Molim, ja se nisam rodio po danu, nego po noći.«

Diogen i strijelac. Kad je Diogen drugi put išao iz grada na šetnju, opazio je, kako se na jednom mjestu sakupilo veliko mnoštvo ljudi. Pristupio je i on k mnoštvu. Vidio je, da svi promatraju jednoga strijelca, koji je na jednom napola porušenom zidu načinio ugljenom veliki krug, u koji je odapinjao jednu strelicu za drugom. Ali strelice su letjele svuda okolo kruga, samo ne u krug. Najednom protura se Diogen izmedju mnoštva i sjedne upravo u onaj krug, u koji je strijelac nišanio Mnoštvo je zavikalo na Diogena: Budalo, zašto si tamo sjeo? Zar ne vidiš da će te pogoditi ovaj strijelac?« Diogen odvrati mirno: »Budale ste vi, a ne ja! On će pogoditi prije vas nego mene, jer je ovaj krug najsigurniji od njegovih hitaca.«

Slijepac. U gostionicu dođe prosjakinja: »Ponizno molim milostinju za slijepog prosjaka.« — »A gdje je slijepac?« »Vani stoji te pazi, da stražar ne dođe.«

Među djecom. »Kad moj otac radi, cijeli svijet ga gleda otvorenim ustima.« — »A što je tvoj otac?« — »Zubar.«

Prva pohvala. » Danas me je gospodin učitelj pohvalio pred čitavim razredom.« »A što ti je rekao?« — »Rekao je: Svi ste magarci, a ti, Ivice, ti si najveći!«

Zagonetke

ČAROBNA ČETVORINA

	O		A	Oruđe
O	S	A	M	Broj
	A		E	Dio čizme
A	M	E	N	Svršetak molitve

Vodoravno i okomito isto!

STEPENICE

Suglasnik
Igraća karta
Abesinski poglavica
Krš
Nakit

ČUDNE RIJEČI

. . . . . Apostol
. . . . . Radi u polju
. . . . . Stavlja se na rame
. . . . , Čini se mrtvacu

Svaka od tih riječi sprijeda i straga čita se posve jednako.

PITALICE

1. Tko u školi ima najtvrđu glavu?
2. Sin je moje majke i mog oca, a ipak nije moj brat. Tko je to?
3. Uvijek je pod strehom, a uvijek je mokar.
4. Tko je svuda kod kuće, kamo god dođe?
6. Kapicu ima, a glave nema.
7. Nema nogu, a ipak je čitav dan i čitavu noć na nogama.
8. Nema ni meso ni kosti, a ima pet prsti.
9. Koja je voda najtvrđa?
10. Koja glava stoji na jednoj nozi!?

LOGOGRIF

Sa K je domaća životinja neka,
Sa D je lijepa naša rijeka,
Sa B nam stoji na vratima,
Sa T nam raste po poljima.

ODGONETKE I NAGRADE

Odgonetke iz ovoga broja treba poslati na uredništvo »Seljačke Omladine«, Zagreb Kaptol 31. — najkasnije do 20 listopada o. g. Između onih, koji riješe bar tri zagonetke bit će kockom podijeljeno deset lijepih knjiga.

»Seljačka Omladina« izlazi jedamput mjesečno. — Stoji godišnje za seljake din. 24, za ostale din. 36.—, a za inozemstvo Din. 60.— List izdaje: Biskupijsko Okružje Hrvatske Seljačke Katoličke Omladine Kaptol 31.— Urednik Petar Grgec, Trenkova ul. 1, odgovorni urednik Luka Perinić Tratinska 48. — Tiskara Ivan Rast, Pavla Radića ul. 30. —Narudžbe i rukopisi se šalju na »Seljačku Omladinu«, Kaptol 31, Nadbiskupski dvor.

Natječaj „Seljačke Omladine"

NATJEČAJ ZA NAJBOLJE RADNJE NAŠIH PRETPLATNIKA

1. nagrada ura budilica
2. nagrada džepni sat
3. nagrada 20 knjiga
4. nagrada 10 knjiga.
5. nagrada 5 knjiga.

Osim toga bit će podijeljene prema broju primljenih natječajnih radnja i druge manje nagrade. Šta da pišu naši seljački pisci? Što veća samostalnost, to bolje. Neka svatko sam sebi odabere predmet za pripovijest, pjesmu ili poučni članak. Uredništvo sa svoje strane svraća pažnju na ove zadatke:

Da li mi seljaci uživamo u prirodi? I kako mi gledamo na prirodu?

Doživljaj, koji mi je najdublje ostao u srcu i pameti.

Knjiga koja mi se najbolje svidjela.

Kakovih knjiga mi seljaci nemamo, a željeli bismo ih imati.

Kako bih ja želio urediti svoj budući seljački život.

Zašto mnogi seljački mladići radije idu u najnesigurnija gradska zvanja,nego da ostanu kod pluga i motike

Da li hrvatski seljak smije biti komunista?

Seoski ponoćnjaci i prava hrabrost.

Mogu li hrvatski seljački mladići biti kreposni?

Vjerski običaji u vezi s godišnjim dobama i sa seljačkim radom.

Psovka i drugi grijesi

Česta sveta pričest na selu

Oblici seljačke štednje i rasipnosti

Opreka između sela i grada

Prigovori protiv Hrvatske Katoličke Akcije

Prigovori protiv SKOM-a

Vrijednost računanja i predviđanja

Može li narod uspijevati u borbi s drugim narodima kraj malih obitelji.

Seoba tuđinaca u hrvatske krajeve

Seoba hrvatskih seljaka u tuđinu

Unutrašnja kolonizacija

Higijena seljačkih stanova

Šta ja mogu učiniti, da moji seljački drugovi budu poučeniji u vjeri?

Borba proti vjerskom nehaju, pijanstvu i psovci

Moj najmiliji pisac

Prilike u mojem zavičaju

Konzervativnost (vjernost starim uredbama) i napredak (primanje novoga) kod seljačkoga staleža

Seljačka nošnja

Hrvatsko seljačko pjesništvo u prijašnje doba i danas

Svetkovine i kalendar poljskih poslova

Rad i odmor kod seljaka

Seljačko zvanje prema ostalim zvanjima

Život i smrt na selu

Praznovjerje na selu

Seljačka umjetnost i seljačke vještine.

Zanimanje hrvatskih seljaka za starinu.

Povijest i narodne priče

Ljubav prema hrvatskoj seljačkoj domovini

Katolička vjera i hrvatska domovina.

Seljački ponos

Smisao hrvatskoga seljaka za pravicu

Hrvatsko seljaštvo i hrvatska inteligencija

Ljubav i ženidba

Svojstva vrijedne domaćice

Mogli bismo još nabrajati naslove za obrađivanje, ali zasada će i to biti dosta. Razumije se, da se mogu odabrati i predmeti izvan ovoga popisa, ali ne politički.

Pravo na natječaj imadu svi hrvatski katolički seljaci i seljakinje bez obzira na dob. Primaju se i stihovi i radnje u nevezanom govoru (prozi).

Međutim pravo na raspisane nagrade imat će u prvom redu oni mladići i djevojke, koji su naši pretplatnici te su organizirani u Skomovima i Skomkama, ili uopće oni, koji aktivno surađuju u Hrvatskoj Katoličkoj Akciji.

Natječaj traje do Božića. Radnje neka budu kratke i jezgrovite.

Pisma urednika

O omladinskom hrvatskom katoličkom časopisu raspravljalo se već lanjske godine, čim je preuzvišeni g. nadbiskup koadjutor Dr. Alojzije, Stepinac donio odluku, da nove omladinske organizacije, koje se osnivaju u njegovoj nadbiskupiji dalje od 6. travnja 1936. ne mogu biti ni križarske ni domagojske, nego moraju biti neposredno pod njegovim vodstvom i pod upravom njegove centrale kao novi oblik Hrvatske Katoličke Akcije.

Među drugim okružjima Hrvatske Katoličke Akcije osnovano je poslije toga datuma i okružje Hrvatske seljačke katoličke omladine ili SKOM-a.

Više puta raspravljao je odbor okružja o novom časopisu. Dne 7. travnja 1937. donesena je odluka, da se podastre preuzv. g. nadbiskupu koadjutorub Dru. Alojziju Stjepincu molba za izdavanje »Seljačke Omladine«. Dne 14. travnja 1937. izvijestio je na sjednici odbora okružja SKOM-a glavni duhovnik Hrvatske Katoličke Akcije za zagrebačku nadbiskupiju preč. g. Pavao Jesih, da je bio kod preuzv. g. nadbiskupa koadjutora i razložio mu čitav nacrt zamolivši ga ujedno za dopuštenje izdavanja časopisa. Preuzvišeni je g. nadbiskup koadjutor s veseljem udovoljio toj molbi. Istom tada najavljen je novi omladinski časopis u tjedniku »Hrvatskoj Straži«. Na daljnjim sjednicama okružja SKOM-a izabran je za urednika novoga lista Petar Grgec, a za odgovornog urednika Luka Perinić. Urednik je Petar Grgec bio nekoliko puta kod preuzv. g. nadbiskupa koadjutora, koji mu je obećao da će mu dati uvodnik za novi časopis. Preuzvišeni je svoje obećanje i izvršio, kako se vidi iz ovoga broja. Još prije nego je list štampan počeli su neki prijatelji slobodnih zidara spletkariti proti njemu. Ljubljanski list »Jutro« i Zagrebačke »Novosti« optužile su lažno »Seljačku Omladinu«, da je zamišljena proti Hrvatskoj seljačkoj stranci i proti dru Mačku. Međutim gotovo u isto vrijeme napali su sumišljenici »Jutra« i »Novosti« u zagrebačkim Demetrovićevim »Jugoslovenskim Novinama« upravo denuncijantski urednika »Seljačke omladine« Petra Grkca, zato, što je on no požeški Euharistijski kongres poslao govor, u kojem je doslovno rečeno i ovo:

»Katolička Akcija ostat će uvijek izvanstranačka. Ne agitiramo ni za koju stranku, nego samo konstantiramo golu činjenicu, kada kažemo, da se danas čitav hrvatski narod okupio u hrvatskom narodnom pokretu pod vodstvom dra. Vlatka Mačka. Mi poštujemo tu činjenicu. Katolička Akcija u Italiji je talijanska, u Francuskoj francuska, u Madžarskoj madžarska, a među hrvatskim narodom mora biti hrvatska. I kao što Katolička Akcija drugih naroda štuje i ljubi svoje narodne vođe, tako i mi štujemo i ljubimo svoje narodne vođe, to jest one, za koje ne samo Hrvati, nego i drugi narodi priznaju, da su zakoniti politički i nacionalni vođe hrvatskoga naroda. Naravno, Hrvatska Katolička Akcija kao poseban tabor, duhovni tabor imade svoje posebne duhovne vođe.

Kao članoiv svojega hrvatskoga naroda mi smo vjerni svojem narodnom vodstvu.

Kao članovi Hrvatske Katoličke Akcije mi smo vjerni svojim crkvenim poglavarima.«

Optužba »Jugoslovenskih Novina«, koje naročito naglašuju, da je Petar Grgec »aktivni profesor« govori ovako o Hrvatskoj Katoličkoj Akciji »Njezina tobožnja »neutralnost«, njezina »nepolitičnost« predstavlja tek »fintu«, masku, ne bi li komotnije mogla vršiti svoju rušilačku, antijugoslovensku misiju. . .«

Na te se riječi ne treba mnogo osvrtati, dovoljno je upozoriti na dvoličnost liberalaca. Prema hrvatskom narodu optužuju nas, da radimo proti dru. Mačku i proti Hrvatskoj seljačkoj stranci, a prema drugoj strani upisuju nam u grijeh što smo vjeri svojemu hrvatskomu narodnom vodstvu.

Unatoč svim spletkama i poteškoćama »Seljačka Omladina« izlazi pred hrvatsku katoličku javnost.

Suradnici neka ne zamjere, što neke stvari nijesu unišle već u prvi broj. Izostavljene su i neke rubrike, koje će doći u slijedeće brojeve. To vrijedi osobito za rubriku o gospodarstvu.

Uređivanje slijedećega broja bit će zaključeno 20. listopada.

Urednik